

DOMOLJUB

— khalja vsak četrek. Cena mu je
: h na leto. (Za Ameriko + h. za
Ameriko in druge in e države + kl.
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 vinar-ov.

— S priloga: —
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spis in dopis se pošilja: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Suroočina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“.
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 26. februarja 1914.

Leto XXVII.

Kranjsko deželno gospodarstvo.

Dežela varuje kmeta!

Deželni odbor kranjski je predložil deželnemu zboru končni načrt za popolno ureditev deželnega gospodarstva. Skozi leta in leta so vse dežele trpele na pomanjkanju dohodkov in niso mogle izvrševati svojih pglavitnih nalog. Sedaj, ko se je po neutrudnem delu naših državnih poslancev posrečilo, da so se dosegli državni predkazi deželam, je prišel čas, da tudi dežele od svoje strani store vse, da pride gospodarstvo v popolno ravnost. Dosedaj se ni vedelo, koliko dobi vsaka dežela od države dohodkov; zaradi tega je manjkala podlaga, na kateri bi se izračunala prava deželna potrebščina. Sedaj je ta podlaga dana, in tudi kranjska dežela ima svoj gotov finančni načrt.

Največje važnosti je, po katerem načelu hoče deželni odbor to izpeljati. Iz načrta, ki ga je deželni odbor predložil, vidimo, da hoče deželni zastop predvsem varovati kmeta in malega obrtnika, težja bremena pa nalaga gospodskim stanovom in kapitalistom. To je nekaj čisto novega, kar se dosedaj še v nobeni deželi ni uveljavilo. Le po dolgotrajnih obravnavah je deželni glavar dr. Šusteršič od finančnega ministra dobil zagotovilo, da bo tak zakon predložil cesarju v sankcijo.

Z novim cestnim zakonom so se razbremenili kmečki okraj in zato so cestne doklade na deželi padle. Vsled tega se mora zvišati deželna doklada, in sicer pride tukaj na zemljiški, hišnorazredni in hišnonajemninski davek 15%, in k tem se privzame tudi najnižja (to je 4.) stopinja splošne pridobnine. To je tista cestna doklada, katero je deželni odbor napovedal kot potrebno že takrat, ko je prišel s pred-

logom novega cestnega zakona in prevzel večino bremen za cestno gospodarstvo na deželni zaklad. Sedaj pa je treba pokriti ogromne stroške za šolstvo, za bolnice, za hiralstvo, razne dobrodelne namene itd. Zato pa predlaga deželni odbor 35% zvišanje deželne doklade na osebne davke brez splošne pridobnine 4. razreda. Teh 35% bi se torej naložilo na splošno pridobnino 1., 2. in 3. razreda, na pridobnino javnih podjetij, na rentnino in plačarino.

Sedaj pa pride vprašanje, kako urediti doklade na užitninske davke. Doklade na užitnino se morajo na vsak način zvišati, ker bi se sicer moral pritegniti zemljiški davek, česar ravno deželni zastop neče. Zvišati se pa more pri davku na vino doklada samo na ta način, da se izvrši zvišanje po plačilnih in točilnih enotah. Plačilna enota je danes še vedno krajcar, ker nihče ne plačuje z vinarjem, točilna pa $\frac{1}{4}$ litra vina. Zaraditega ni mogoče urediti doklade drugače, kakor da se cena pri $\frac{1}{4}$ litru vina zviša za en krajcar. Če bi se doklada zaračunala drugače, potem bi ali potrebna doklada ne prišla v deželno blagajno, ampak ostala gostilničarju, ali pa bi se zvišala cena za $\frac{1}{4}$ litra vina za 2 krajcarja. Torej en krajcar na $\frac{1}{4}$ litra vina!

Deželni odbor je pa tudi varoval našega vnoogradnika in zato nikakor ni hotel sprejeti v deželni finančni načrt splošnega davka na vino, proti kateremu se S. L. S. sedaj s tako silo bori na Goriškem. Zanimivo je, da je v seji dež. odbora zastopnik narodno-napredne stranke dr. Triller izrekel željo, da naj bi se mesto doklade na užitnino vpeljal splošni vinski davek tudi na privatno vino. Dr. Lampe je izjavil, da tega nikakor ne stori.

Pri mesu je povisek tako malenkosten, da ne igra prav nobene vloge, kajti ako se sorazmerno zviša doklada na užitnino na meso tako kakor pri vinu (po isti številki odstotka), potem se podraži kilogram

mesa pri močnem volu za 1 vinar, pri slabem volu za $1\frac{1}{2}$ vinarja. Iz tega naslova torej mesarji ne bodo imeli prav nobenega vzroka zaradi nove ureditve deželne užitninske doklade zvišati cene mesu, kajti izpremembe mesnih cen, kakor nas skušnja uči, se gibljejo vedno v veliko večji meri, kakor bi jo pa moglo povzročiti tako malenkostno zvišanje, kakor ga deželni odbor predlaga.

To je v glavnih potezah, kar predlaga deželni odbor. S tem se pa tudi dobi toliko dohodkov, da je deželno gospodarstvo v popolnem ravnostju ne samo za sedaj, ampak za dolgo vrsto let, ako se bo gibalo deželno gospodarstvo v tem okviru, kakršen mu je sedaj začrtan.

Čakanje na državne predkaze je seveda prisililo deželo, da se ji je nabralo precej visečega nepokritega dolga. Ta dolg je bil najet ves v domačih zakladih in torej deželnega gospodarstva ni oslabil na zunanaj. Vse to se sedaj uredi na ta način, da deželna banka izda deželne obligacije, s katerimi se ta dolg amortizira. To je velika ugodnost, da se bo ta finančna operacija izpeljala po deželnem zavodu, tako da niti en vinar deželnega denarja ne pride v zgubo.

Ta načela, katerih se je držal predlog deželnega odbora, morajo naši zemljiški posestniki in obrtniki z največjim veseljem pozdraviti. Liberalci so grozili, da se bo zvišala deželna doklada za 100%. Sedaj se jim lahko reče, da je bilo vse njihovo vpitje daleč pretirano, in ravno tisti, katere so liberalci največ strašili z visokimi dokladami, so po modrem preudarku deželnega odbora kranjskega — najbolj varovani.

Liberalna hinavščina.

Par sej je imel šele kranjski deželni zbor. Pa že v teh so našli liberalci dovolj prilike, da so se zopet izkazali kot sovra-

nike kmečkih koristi. Naj pribijemo nekaj važnih reči v tem oziru:

1. Poslanec **Zurc** je vložil predlog, naj se črez Savo pri Krškem zgradi namesto sedanjega lesenega, ki je slab in silno drag, ker vedno popravljanje zelo mnogo stane, nov betonski most in sicer na takem prostoru, da bo imelo okoliško ljudstvo čim najbližjo zvezo z železniško postajo v Vidmu. Ko se je ta predlog obravnaval v zbornici, je vstal liberalni poslanec **Mazela** in je zagovarjal les. most, češ da je popolnoma dober. V resnici mu je pa šlo samo za to, da bi se most ne prestavil bližje za ljudstvo, nekoliko proč od Krškega, ker bi s tem par krčmarjev, ki so v bližini sedanjega mosta, nekaj manj iztočilo. Poslanec **Zurc** je krepko pobil te trditve in poudarjal, da se mora pri gradnji mostu gledati edino le na splošne koristi. In te zahtevajo, da se most zgradi čim najbolj naravnost proti kolodvoru. Par liberalnih krčmarjev ne sme odločevati na škodo tiščem kmečkemu ljudstvu.

2. Dr. **Krek** je predlagal, naj se osnuje deželna delavska posredovalnica. Pokazal je v številkah, kako blagodejno delujejo drugod take posredovalnice. Na Češkem se je po ti poti samo v petih letih posredovalo nad 450.000 poljedelskih poslov in delavcev. Po mestih tarnajo, da ni dela, na kmetih pa ni ne poslov, ne delavcev. Če je bilo na Češkem v korist kmečkemu ljudstvu mogoče doseči važnih uspehov, dasi je tam vse polno tovarov in velikih mest, je to pri nas še bolj mogoče. Brezposelnost se ne da drugače premagati, nego da se preskrbi priložnost za delo. Deželni posredovalnici naj bi pomagale druge javne posredovalnice, pa razna društva in občine. Izpeljati se da reč na splošno korist. Liberalni poslanec **Ribnikar** je vzdignil ob ti priliki proti zavarovalnici in je trdil, da bi bila v škodo malemu kmetu. Predlagatelj ga je zavrnil in imenoval njegovo dokazovanje bedasto: Če kdo danes išče posla, ali delavca, ne ve, kam bi se obrnil. Ko bi se ustanovila deželna posredovalnica, bi se tako iskanje uredilo in bi gotovo v mnogo slučajih ne bilo brez uspeha. **Ribnikar** je trdil, naj bi se ljubljanska mestna posredovalnica raztegnila za celo deželo. To bi bilo čudno zdravilo! Mestna posredovalnica skrbi za mesto in bi izvajala ljudi le še bolj v mestne službe, kakor se to že danes godi. Bila bi res samo na škodo kmečkemu stanu. — Liberalci so pač vedno in povsod sovražni vsaki ustanovi, ki naj bi se z njo kmetu pomagalo.

3. Po predlogu poslancev **Drobnič** in **dr. Pegan** naj bi se odpomoglo pomanjkanju krme na Notranjskem, in naj bi se za to prepovedal izvoz sena iz reške doline. **Ribnikar** se je tudi tu vtaknil vmes in je govoril o pomenu živinoreje in zanj potrebne krme — reči, ki jih vsak pastir ve. Tožil je o nizkih živinskih cenah in zabavljal ne zoper oderuške prekupce, ki derejo kmeta, ko kupujejo seno od nje, marveč zoper Gospodarsko zvezo, ki je s svojim delovanjem cene dvignila in precej zamašila vir oderuških dobičkov. Ta hinavščina je dobila primeren odgovor. **Dr. Pegan** je v krepkih besedah povedal, da odreka človeku pravico govoriti o ti reči, ki je s svojo stranko vred zahteval, naj se me-

je za živo živino z Balkana in za meso iz Argentiniije odpro. Če so se zdaj nizke cene, kaj bi bilo še le potem, ko bi se bila ta zahteva izpolnila. **Ribnikar** tudi za to nima pravice govoriti o izboljšanju živinoreje in se štuliti za prijatelja kmetu, ker je ravno on z vso silo pobijal živinozdravniške tečaje in tako nahajškal živinozdravniške študente na Dunaju, da slovenski visokošolci, ki so doslej dobivali podporo od deželnega odbora, te podpore niti sprejeti več ne smejo, če hočejo mirno dalje študirati. Nova liberalna kmečka stranka se snuje in zato hočejo liberalci zdaj igrati ulogo kmečkih prijateljev. Toda če le zinejo, se pokaže vsa njihova hinavščina. Poslanec **Drobnič** je iz prejšnjega deželnega zbora prebral v odgovor liberalcem, ki zdaj govore o nizkih cenah, kaj so govorili v zbornici l. 1910. Takrat so rekli, da je vse draginje kriva agrarska politika, češ da se v naši državi dela samo kmetom v korist; dejali so, da se kmetu dobro godi, da je on kriv visokih cen mesa, danes pa vidimo, da je živina po ceni in meso vseeno drago. — Sramotno so pogoreli liberalci s svojimi zvijačami. Na njihove limanice ne bo sedel noben pameten kmet.

Kranjski deželni zbor.

Seja dne 19. in 20. februarja.

Samostalni predlogi poslancev S. L. S.

Poslanci S. L. S. so tudi topot vložili polno predlogov v deželnem zboru. Iz vseh predlogov se jasno vidi, da imajo zastopniki naših volilcev povsod svoje oči, da so dobro poudčeni o težnjah in potrebah naših ljudi in da skušajo s svojimi predlogi uresničiti najbolj kričeče potrebe kranjskega prebivalstva.

Pot ob Savi.

Poslanec **Povše**, dr. **Lampe** in tovariši prosijo, naj se pot za vlako ob Savi popravi in izpremeni v primerno cesto. Po tej poti se je tvorilo blago po ladjah, ki so vozile blago od zaloga pri Ljubljani po Savi proti Zidanemu mostu in dalje v Zagreb in Sisek in nazaj po tej poti. Ta cesta bi služila vsemu prebivalstvu kumskega pogorja in bi bila najkrajša in najprimernejša zveza Hrvaške z Ljubljano.

Gospodarske potrebe na Notranjskem.

Poslanec **dr. Pegan**, **Perhavec**, **Drobnič** in tovariši so vložili predloge: Naj bi se v postojnskem okrajnem glavarstvu podpirala v posameznih krajih ovčja reja. — Naj bi uravnali vodi Pivka in Nanošica, ki vedno svet preplavljata in delata veliko škodo na travnikih in senožetih. Kdaj se bo začelo za uravnavo Pivke? — Zgradi naj se čimprej važna gospodarska železnica Ajdovščina — Postojna. — Med Vipavo in Colom naj se uvede redna vožna poštna zveza, da se na ta način zveže Vipava z idrijskim sodnim okrajem. — Brzovlak Trst—Dunaj št. 4, ki vozi zvečer iz Trsta, naj se ustavlja tudi v Postojni skozi celo leto, da bodo mogli potniki, ki se pripelejo zvečer z avtomobilom v Postojno,

lahko dalje potovati. — Hudournik Močilnik v vipavski dolini, ki provzročča poplave, naj se regulira in uravna. — Posl. **Perhavec** vpraša, kaj je z novim mostom čez Soro v Žireh.

Cestne zadeve na Dolenjskem.

Posl. **Lovšin**, **Jaklič**, **Škulj** in tovariši povprašajo, kaj je z znižanjem klanca na Vinicah in uravnavo Bistrice v ribniški dolini. Kaj je s cesto Lazec—Stari in Novi kot—Prezid. — Naj se pospeši zgradba ceste Rob—Lužarje v velikolaškem okraju in popravi cesta Kočevje—Fara.

Poslanci **Mihelčič**, **Dermastia**, **Jarc**, **Zurc** vprašajo, kaj je s preložitvijo klanca na okrajni cesti Metlika—Radovica. — V št. Petru pri Novem mestu naj se napravi črez reko Krko brod, ker ni nobenega javnega prevoza.

Za vzdrževanje živinoreje vsled pomanjkanja krmil.

Poslanec **Piber** je stavil sledeči predlog:

Visoki deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj se obrne na c. kr. vlado s pozivom, da z ozirom na pomanjkanje krme radi suše zadnjih let ter opustošenja po črvu izposluje pri ministristvu za notranje zadeve izdatno državno podporo za nakup krmil, zlasti močnih krmil revnim in malim živinorejcem, da bodo mogli preživiti živino vsaj do poletja. Pri tozadevnih podporah naj se v prvi vrsti ozira na živinorejske zadruge in kmetijske podružnice.

Sprejeti sklepi.

Deželni zbor je nato sprejel sledeče sklepe: Vodovod v Novem mestu se razširi na okolico. Podgorski okraj (Gorjanci) naj se preskrbe s pitno vodo. Napravi naj se nov most čez Savo pri Krškem. — Napravi naj se nov most pri Lipah črez Ljubljano. — Naj se študira izrabljanje vodnih moči v Krki in naj se izvrše predpriprave za vodovod v Žužemberku. — Zgradba deželne ceste Litija—Polšnik—Mirna naj se pospeši. — Izgotove se predpriprave za deželno cesto Otavec—Rodine—Plavina. — Izdela se načrt za osuševanje travnikov v Krakovem pri Kostanjevici. — V vremski dolini na Notranjskem naj se osnujejo sadjerejske zadruge. — Vlada naj izposluje občinam, kjer vlada pomanjkanje krme, izdatno pomoč.

Razni predlogi poslancev S. L. S.

Izven omenjenih predlogov so stavili poslanci S. L. S. še sledeče: Napravi naj se nov zakon za občinske ubožce in za upravnost ubožnega premoženja. — Preloži naj se deželna cesta Mlaka—Teniše in znižajo klanci Hraše—Smlednik. — Na Dolenjskem naj se napravijo ob železnici zatvornice. — Pri izvozu sitarskih izdelkov v tuje države naj se zniža carina. — V Beli Krajini naj se napravi prašičorejska postaja in uvede »pikasto plemo« (turopoljsko). — Vas Retje pri Loškem potoku naj se oskrbi z dobro pitno vodo

Moderna Rusija.

Znano je, da se Rusija po vojski z Japonsko in revoluciji, ki ji je sledila, z naglimi koraki presnavlja. Vzrok revolucije so bile slabe agrarne razmere, zato so se najprej lotili reform na tem polju in danes dela v Rusiji ogromen aparat na temeljitim izboljšanju kmetijstva. Francoski kapital pa dviga zlasti industrijo. Ta reformni proces, ki ga motijo žal še vedno neurejene ustavne in upravne razmere, je tudi vzrok, da zasleduje Rusija zadnji čas bolj energično politiko nazunaj. O napredku Rusije se v zadnjih letih, zlasti pa lani in letos, zelo veliko piše, največ v angleškem, francoskem in nekaj tudi v nemškem jeziku. Na podlagi najboljših publikacij bomo od časa do časa iz tega ogromnega materiala priobčevali poglobljene reči.

POLJEDELSKE RAZMERE.

Znano je, da je precejšen del ruskega ozemlja nesposoben za obdelovanje. Na severu se razprostirajo ogromni gozdovi, močvirja in tundre, na jugu puščave, v nekaterih delih pa orjaška gorovja.

Tudi te pokrajine skušajo z uspehom obvladati za poljedelstvo. Tako se je posrečilo v napol polarnih krajih okrog Arhangelska dobiti tekom kratkega poletja dobro travo, zelenjavo, špargeljne in rajska jabolka.

Kakor kaže zadnje ljudsko štetje, se žive tri četrtine ruskega prebivalstva od poljedelstva. Rusija zavzema med poljedelskimi državami zelo odlično mesto in njena poljedelska produkcija silno hitro narašča. Leta 1895. je znašala vrednost poljskih pridelkov štiri tisoč milijonov rubljev, 1910 pa že nad devet tisoč milijonov. Samo žito je bilo vredno l. 1910. skoraj 5 tisoč milijonov rubljev. Ceni se, da pridelava Rusija 51 odstotkov rži, 25 odstotkov ovsa, 33 odstotkov ječmena in 22 odstotkov pšenice celega sveta.

Drugi dokaz neizmerne važnosti poljedelstva na Ruskem nudi dejstvo, da so poljedelske surovine vredne dva tisoč milijonov rubljev od onih pet tisoč milijonov, na katere se ceni vsa poljedelska produkcija v deželi.

Te odlične važnosti se v polni meri zavedajo odločilni činitelji na Ruskem. Tekom poslednjih let so našli nekako postavno razrešitev zemljiščnega vprašanja kmetov, s katero je slednjim omogočeno oprostiti se srenje (s skupno posestjo zemlje) ter si pridobiti svojo lastno kmetijo.

Po starem sistemu srenjskih zemljišč z vednimi zopetnimi razdelitvami zemlje je bilo povsem nemogoče lotiti se racijonalne kmetovanja, ker noben srenjski član ni bil gotov, da bodo od njega vpljane izboljšave njemu v korist.

Pa s samo postavodajo še ni mogoče izboljšati kmetovanja. Ljudstvo je bilo nevedno, strokovnih učiteljev malo. Da se opomore tem nedostatom, so se združili vlada, zemstva (nekaki deželni zbori) in obstoječe kmetijske družbe. Začeli so snovati poljedelske šole, kojih število rapidno narašča. Po celi državi so organizirali poljedelska predavanja, razstave, poizkusne kmetije in demonstracije. Država in zem-

stva so razposlala celo armado strokovnjakov po deželi, da pomagajo in svetujejo kmetom in izselnikom. Samo med leti 1909. in 1911. se je število teh kmetijskih učiteljev pomnožilo za 100 odstotkov.

Istodobno so razširili in izboljšali organizacijo poljedelskega ministrstva. Otvorili so celo vrsto raznih uradov za poljedelske stroje, za uničevanje škodljivih živali in žuželk, za znanstveno raziskavanje, za meteorologijo itd. in vse te urade opremili z laboratoriji. Zemstva in kmetijske družbe pa so otvorile eksperimentalne kmetije in polja, laboratorije in muzeje.

To delo in naporu so že obrodili vidni sad. Srenje začenjajo opuščati zastareli triletni sistem (to je, da leži polje eno leto izmed treh neobdelano) ter se oprijemljejo modernjšega štiriletnega s sejanjem trave, in njihova preprosta poljska orodja se umikajo izboljšanim in strojem. Kolika izpremema se je zgodila v tem oziru, se more posneti iz dejstva, da so ruski kmetje tekom poslednjih 15 let nakupili za več nego tisoč milijonov rubljev izboljšane poljskega orodja. V zvezi s tem napredkom je narastla tudi najeminska vrednost zemlje, in sicer v isti dobi za 25 odstotkov.

Izboljšave obsegajo vse panoge poljedelstva, vendar v nekaterih ozirih še niso zadostne, zlasti glede živinoreje; zahteve mesnega trga daleč presegajo dobavo.

Zanimivo je dejstvo, da število kmetijskih družb silno raste. L. 1898. jih je bilo 296, med njimi mnogo le na papirju. Začetkom letošnjega leta so jih našteali 3700 živahno delujočih, in nove se snujejo takorekoč vsaki dan. Nadalje se v svrhu pometnejša delovanja krajevnih družb snuje Vseruska poljedelska zbornica, za katero so člani obeh zbornic že sestavili pravila.

Zemljiški davek.

Najprvo obravnavajmo davek od zemljišč (zemljiški davek), ki je nekako po svoti določen za celo državo po dosedanji glavni svoti letnih 70 milijonov kron. Davek se računa od čistega donosa vsake parcele, oziroma zemljišč, ki se kmetijsko-gospodarsko obdelujejo, oziroma so pogozdovana. Čisti donos zemljišča se določa po gotovem klasifikacijskem (razrednem) tarifu potom zemljiško-katasterskih revizij. Raditega je cela država, oziroma vse dežele, okraji in davčne občine razmerjene in na krajevnih mapah narisane in te mape (tudi škeice — načrti) so takozvani zemljiški kataster. Teža vodijo ter upravljajo za to posebno določeni uradniki zemljemercerji (geometri); na svojih letnih službenih pohodih v posameznih davčnih občinah pregledujejo vse spremembe v parcelah glede mere ali kulturne (obdelovalne) vrste ter tako dopolnjujejo vedno zemljiški kataster, da je po raznih spremembah pravilen. Čisti donos se ravna po kulturni vrsti ter v vsaki teh po kakovosti (dobrostiti). Postava določuje sedaj 10 kulturnih vrst: njive, travnike, vrtove, vinograde, pašnike, planine, gozdove, jezera — močvirja, — (bajerje) ribnjake, parifikate (površine, katere se rabijo za druge na-

mene kakor za zemeljske pridelke, kakor apneniki, jame za pesek, ilovino, šoto, potem skladni in delavnosti prostori, zasebna pota itd.) ter nerodovitna tla. — O tem, koliko posamezne parcele merijo ter koliko znaša čisti donos, se natančno vodijo za vsakega posestnika v vsaki davčni občini zapiski — takozvani posestni listi (pole, gruntna pola). To vse je pa natančno v zvezi z zemljiško knjigo, katere se vodi, kakor je že znano, pri okrajnih sodnijah (oziroma deželnih deskah, knjigah). — Torej čisti donos se določuje po tarifih, sestavljenih natančno po cenitvah za posamezne okraje s klasifikacijo. Postavno se mora od časa do časa izvršiti nova cenitev posameznih kulturnih vrst, tako da se potem izravna kolikorlemogoče velike napake, pomote ter druge nerednosti v isti.

Od tako določenega čistega donosa se potem računa 22 in $\frac{7}{10}$ odstotkov državnega davka. Letno proračunanje tega davka preskrbijo c. kr. davčni uradi, in sicer natančno za vsakega posameznega posestnika v vsaki davčni občini v takozvane glavne knjige za zemljiški davek. V tej knjigi se tudi proračuna hišnorazredni davek, o katerem bomo pozneje obravnavali, skupno z zemljiškim davkom. — Na podlagi določil postave o osebnih davkih se zniža zemljiški davek vsako leto za 15% davčne postavke; recimo da znaša čisti donos 100 K, od te svote bi se računalo davka 227 K 2270 popust zemljiškega davka, t. j.

15% od 22 K 70 vin » 3'41

znaša torej čisti državni zemljiški davek K 19'29 Razne doklade se pa morajo seveda od prvotnega zneska, t. j. od 22 K 70 vin, računati.

Ta davek ima postavno zastavno pravico na dotičnem zemljišču ter prednjačijo zadnji triletni zaostanki pred vsako drugo zemljiškozastavno tirjatvijo.

Glede preračunavanja odstotkov je sedaj enostavneje določeno, da se računa končno le 19 $\frac{1}{10}$ (namesto 22 $\frac{7}{10}$ manj 15% davčnega postavka).

Posestniki zemljišč so dolžni po zakonu vse spremembe tekom šestih (6) tednov naznaniti, in sicer: 1. pri spremembi posestnika (osebe), kar se tako vedno uredi pri vlogah na zemljiško knjigo (pri sodnijah). 2. Pri premembah zemljiškega dela (predmeta). 3. Premembe kulturne (obdelovalne) vrste. Omenjena naznanila treba (razen pod točko 1. navedenih sprememb) p o g o j n o pri c. kr. davčnih uradih ali pa ob uradnih dneh (navadno četrtlečno) pri c. kr. zemljemercih naznaniti; seveda mora vsekakor vsakdo dotična naznanila natančno dokazati, oziroma zemljemernemu uradniku, ko je ob priliki uradovanja v davčni občini navzoč, razložiti. — Navadno je c. kr. zemljemerec navzoč od 1. maja do konca oktobra meseca, kar se vsakokrat na občinskih deskah najmanj osem dni prej razglašajo; ravno tako je oglas tudi pri vseh c. kr. davčnih uradih razviden. Vsake tri leta pa mora c. kr. zemljemerec vsako davčno občino, neglede na okolnost, je li za isto kaká izprememba naznanjena ali ne, natančno pregledati.

— Za vsa taka prepisna dela so po natančnem tarifu plačati takozvane prepisne in zemljemerske pristojbine, ki se ravna po tem, je li bilo potrebno kako merjenje ali ne.

Ako bi se kak posestnik ne odzval vabilu k uradovanju c. kr. zemljemerca neopravičen, ga slednji lahko kaznuje z denarno kaznijo dveh (2) kron; te kazni pripadejo ubožnemu zakladu dotične občine.

V katastralne in razvidnostne spise sme pri c. kr. davčnih, oziroma zemljemerskih uradih vsakdo gledati. Prepise teh spisov in odtiskov dobi lahko proti plačilu: tarifnih postavk potom naročila pri c. kr. davčnih in zemljemerskih uradih, oziroma mapnih arhivih.

Davčne oprostitve glede zemljiškega davka ste dvojne: trajne in začasne. Trajno oproščene površine so nerodovitna tla, ribnjaki, močvirja, jezera, v kolikor se jih poljedelsko ne obdeluje ter niso po ribištvu ali sečenju trstja ali šote dobičkarnosni, dalje javna pota, javna pokopališča, dokler imajo ta namen, stavbišča, dvorišča, kakor tudi površine, na katerih se pridobiva morska sol. — Začasna oproščena so lahko radi obdelavanja ali začasnega neobdelavanja zemeljske grude. Zemljišča, katera so vsled ujm postala popolnoma nerodovitna ter se jih začenja zopet obdelovati, oziroma se preuredijo dosežanje puščave v rodovitna tla, so deset let, računši od po končani preuredbi prihodnjega leta dalje; pri pogozdovanju (visoki gozd) pa 25 let. — Dalje se oprošča pri po umah tako poškodovanih zemljiških parcelah ali delih, da je zgornja plast (prst) popolnoma s peskom ali gramozom poplavljen, in sicer toliko časa, dokler se popolnoma zopet ne uredijo zemljišča; po tem času pa še dve leti nad to dobo, in sicer le pri njivah, travnikih, vrtovih in vinogradih; pri pašnikih pa samo eno leto.

Pri vinogradih veljajo posebna določila radi začasnega oproščanja. — Trtni nasadi ali deli istih so, ako so najmanjše četrt hektarja (stara mera 695 kvadratnih klafter) v površju okuženi po trtni uši, da pa niso oddaljeni 25 kilometrov od okuženih nasadov in če jih posestnik vsled zahteve v to poklicane oblasti ali pa prostovoljno uniči, potem pa zopet z novimi trtami nasadi, deset let davka oproščeni. Seveda velja oprostitev od onega časa dalje, ko so nasadi popolnoma dokončani. V slučaju, da novi trtni nasadi ne uspevajo ter se jih mora docela ali v večjem delu nanovo zasaditi, se podaljša davka prosta doba 10 let še za 5 let. (To določujete postavi z dne 15. junija 1890, drž. zak. št. 143 in z dne 4. aprila 1902, drž. zak. št. 87.) (Dalje prihodnjč.)

Najnovejše vesti.

SVOBODOMISELNE VEČINE V NEMSKEM DRŽAVNEM ZBORU NI VEČ.

Liberalci in socialni demokratje so šteli po zadnjih državnozbornih volitvah v nemškem državnem zboru

skupno 199 poslancev in so tvorili absolutno večino, ki se seveda ni uveljavljala. Dne 20. februarja t. l. je pa bil izvoljen v okraju Jerihov konservativec, vsled česar so svobodomiselci izgubili absolutno večino.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj. Zasedanje državnega zbora se prične dne 5. marca.

NEMŠKA NESTRANOST PREPREČILA SPRAVNA POGAJANJA MED ČEHI IN NEMCI.

Vodstvo nemške napredne stranke na Češkem je sklenilo, da se ne bo več udeleževalo spravnih konferenc med Čehi in Nemci. O tem sklepu je dvorni svetnik profesor Bachmann pismeno obvestil min. predsednika grofa Stürgkha. V pismu izjava Bachmann, da se vlada naravnost ne čuveno ozira na želje Čehov.

DALMACIJA STO LET POD AVSTRIJO.

Spljiti. Spljitiški škof dr. Gjevoje je daroval 22. t. m. slovesno sveto mašo ob stoletnici, ko pripada Dalmaciji naši državi.

STRAHOVITA EKSPLOZIJA V ŠKOFIJSKI PALAČI.

Debrecin. Vsled pomanjkljivosti plinove napeljave se je v palači škofa Miklozsyja v ponedeljek dogodila strašna eksplozija, ki je palačo opustošila. Škofovskega tajnika in dve slugi so mrtve potegnili iz razvalin, dve drugi osebi ste smrtno nevarno ranjeni, baje pa je še nekaj drugih oseb pod razvalinami. Škof, ki že nekaj tednov leži bolan, je ostal, kakor bi se zgodil čudež, nepoškodovan. Stanovanje in sploh vse poslopje je razdejano. Eksplozija je bila tako silna, da so mize in stoli leteli na ulico.

PRINC WIED PREVZEL OFICIELNO ALBANSKI PRESTOL.

Vprašanje albanskega vladarja je zdaj tudi formalno rešeno. Dne 21. t. m. so se zbrali v Kolinu albanski delegati, na čelu jim Essad paša, ki so se odpeljali v Neuwied, kjer jih je čakal princ Wied. Ko so došli, je nagovoril Essad paša albansko, mu ponudil albanski prestol in ga zagotovil, da bodo Albanci zvesti njegovi podaniki. Svoj nagovor je končal: živio njegovo veličanstvo kralj albanski. Novi albanski kralj je odgovoril deputaciji nemško, da sprejme albanski prestol. Essad paši je podelil novi vladar naslov ekselencia. Albanska deputacija se je ob pol 10. zvečer vrnila v Kolin. Predno odpotuje princ Wied v Drač, odpotuje še, kakor poroča »B. Z. am Mittag« v Peterburg, da se predstavi ruskemu carju.

ODHOD PRINCA WIEDA V ALBANIJO.

Neu Wied. Princ Wied se je s soprogo odpeljal od tu. Na cestah je princa in njegovo soprogo pozdravljala šolska mladina in mnogo ljudstva. »Berliner Tageblatt« pravi, da je doslej neregularna še sestava prvega albanskega kabineta. Essad paša se je izjavil, da portfelja vojnega ministra nikakor ne prevzame, on hoče imeti nekaj časa absoluten mir.

JUŽNA ALBANIJA.

Valona. Grške čete so pričele zapuščati južno Albanijo.

MEDVED RAZTRGAL STO GLAV ŽIVINE.

Sibinj. V okolici Vrhpoljca je medved raztrgal do 100 glav živine.

IZDAJALČEVA SMRT.

Carigrad. V nedeljo so izvršili smrtno obsodbo nad topničarskim poročnikom Kemalom, ki je med obleganjem Janine dezertiral in dal Grkom podatke o janinskih utrdbah.

SMRTNA OBSODBA ŠPIONA.

Nadporočnik Čedomil Jandrič, brat Aleksandra, obtožen spionaže, ko je še bil gojenec vojne šole, je obsojen na smrt potom obglavljenja, kakor poroča »Zeit«. Publicirala se razsodba ni.

STRADALNA STAVKA V RUSKEM ZAPORU.

Peterburg. V bakuškem zaporu so pričeli pred nekaj dnevi politični jetniki izvajati stradalno stavko. Boje se, da nekaj jetnikov radi gladu umre. Mestni glavar je ukazal, da morajo s silo jetnike prehranjevati. Jetniki stavkajo zato, da bi bil odstavljen načelnik ječe, ki z jetniki zelo grdo postopa.

MESTO MONOPOLA NA ŽGANJE NA ŽITO.

Peterburg. Novi finančni minister Bark namerava monopol na žganje odpraviti in ga nadomestiti z monopolom na žito.

VIHARJI NA FRANCOSKEM.

Pariz. Iz raznih delov Francije poročajo o silnih viharjih. V St. Etienne je vihar preobračal telegrafске drogove, v Lyonu je vihar napravil škode 1 milijon frankov.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleštine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

XXIII.

Govoril sem.

Bilo je sedem dni po Nileptinem obisku, ko sem začel okrog poldneva že malo laziti nazaj, ko mi je došlo od Vojnoviča sporočilo, da pripeljejo opoldne Sorajo v prvo predsobo kraljice, kjer jo bodo sodili in me prosil, da bi tudi jaz bil navzoč, če mi je le mogoče. Velika radovednost me je gnala, da bi še enkrat videl to nesrečno žensko, ujeta kraljico Sorajo in s pomočjo tega malega Alfonza, ki mi je v resnici pravi zaklad, in neke strožnice sem odšel v predsobo.

Tja prišel sem našel samo nekaj dvornih dostojanstvenikov. Komaj pa sem

se usedel, je straža pripeljala Sorajo; bila je lepa in kljubovalna kakor po navadi, samo malo utrujena je bila videti. Nosila je običajno oblačilo s podobo solnca in v desnici je še vedno držala majhno srebrno sulico. Občudovanje in sočutje me je navdalo, ko sem jo uzrl v takem položaju; s težavo sem vstal, se globoko priklonil ter izrazil obžalovanje, da mi vsled mojega stanja ni mogoče še dalje stati pred njo.

Ona je pa malce zardela in se otožno nasmejala. »Makumazan,« je rekla, »s svojimi besedami pozabljaš, da nisem več kraljica; prognanka sem in ujetnica, ki jo mora vsakdo zaničevati, ne pa ji izkazovati spoštovanje.«

»Še vedno pa si odlična gospa,« sem odvrnil, »in že iz tega vzroka sem dolžan izkazovati spoštovanje. Vrh tega si v neugodnem položaju, in zbok tega ti spoštovanje še bolj pristojno.«

»A vzlic temu tudi pozabljaš,« je odgovorila nasmehnjivi se, »da bi te bila jaz dala zaviti v zlato, pa obesiti na angelovo trobento vrh templja.«

»Bodi zagotovljena,« sem odvrnil, »da nisem pozabil na to, ič priznavam, da sem pogosto mislil na to, ko je kazalo, da je bojna sreča proti nam. A trobenta je še vedno tam in jaz sem tukaj, dasi bržčas ne za dolgo, čemu bi potem še naprej govorili o tem?«

»Res, ta bilka,« je nadaljevala, »ta bilka! O, da bi bila vsaj še enkrat kraljica, vsaj za eno uro. Tako bi se maščevala nad tistimi vražjimi strahopetci, ki so me zapustili v sili, da bi se ljudje samo šepetaje upal razgovarjati o tem. Te babe, ti bojazljivci, ki so se dali premagati!«

»In tisti mali strahopetec zraven tebe,« je nadaljevala ter pokazala na Alfonza, »je pobegnil in izdal moje načrte. Hotela sem ga narediti generalom in zatrevala vojakom, da je Bougvan, in mu z bičem utepala pogum — pri teh besedah se je Alfonz kar zganil, bržčas ob kakem neprijetnem spominu — »a vse ni nič pomagalo. Skril se je pod nekim praporjem v mojem taboru in tako slučajno slišal moje načrte. Rada bi, da bi ga bila umorila, pa, žal, sem raje zadržala roko.«

Pa tudi o tebi, Makumazan, sem slišala, kaj si storil. Vrl možak si in udano srce imaš. In oni črni, tudi on je bil pravi možak, kako rada bi ga bila videla, ko je vrgel Nasto s stopnic.

»Čudna ženska si, Soraja,« sem rekel; »prosim te, obrni se do kraljice Nilepte, znabiti se ti izkaže usmiljeno.«

Ona pa se je glasno nasmejala.

»Jaz da bi prosila milosti!« je rekla. Tisti trenutek pa je vstopila kraljica v spremstvu Vojnoviča in Tomiča in se malomarno usedla na svoj prestol.

»Pozdravljena, Soraja!« je rekla Nilepta čez nekaj trenutkov. »Raztrgala si kraljestvo kakor kunjno, poslala tisoče in tisoče mojih ljudi v smrt, dvakrat si kovala podlo zaroto zoper moje življenje, prisegla si, da mi umoriš mojega gospoda in njegove tovariše in da vržeš mene s stopnic v globočino. Kaj moreš povedati v svoje opravičenje, da ne umrješ? Govori, Soraja!«

»Dozdeva se mi, da je moja sestra, kraljica, pozabila na glavno stvar pri obtožbi,« je odgovorila Soraja počasi. »In ta

se glasi: skušala si pridobiti ljubezen mojega gospoda Inkuba. To je tisti vzrok, da me hoče moja sestra umoriti, in ne radi tega, ker sem začela vojsko. Dobro je bržčas zate, Nilepta, da sem prepozno začela misliti na to ljubezen.«

»Poslušaj me,« je nadaljevala, povzdignivši svoj glas. »Drugega odgovora nimam kakor to, da bi rada, da bi bila zmagala, namesto da bi izgubila bitko. Stori z menoj, kar ti je drago, o kraljica, in daj, da kralj, moj gospod — zdaj namreč postane kralj — izvrši sodbo, kakor mu pristojno. Ker je on začetek zla, naj bo tudi konec.« In visoko se je vzravnala, ga srdito pogledala, nato pa se je začela igrati s svojo suličico.

Vojnovič se je nagnil k Nilepti in ji je nekaj zašepetal, kar nisem mogel vjeti. Nato pa se je oglasila kraljica.

»Soraja, vedno sem ti bila dobra sestra. Ko je po smrti našega očeta nastalo veliko govorjenje po deželi, ali naj tudi ti sedeš na prestol poleg mene, ki sem starejša, sem oddala svoj glas za tebe ter rekla: »Naj prisede k meni; moja dvojka je, skoraj istočasno sva prišli na svet; zakaj bi torej imela ena prednost pred drugo?« In tako je bilo vedno med menoj in teboj, sestra. Dobro veš, kako si mi poplačala mojo dobroto, a jaz sem zmagala in tvoje življenje je zapadlo, Soraja. Ali moja sestra si, rojena pri istem rojstvu, in igrali sva se skupaj, ko sva bili še majhni; vedno sva se radi imeli, skupaj sva spali, in tako se celo zdaj moje srce nagiblje k tebi.«

Vendar iz tega vzroka ti še ne bi dala življenje, kajti tvoja krivda je prevelika; tudi ne bo nikdar miru v deželi, dokler boš živa.

A vendar ne boš umrla, Soraja, ker je moj dragi gospod prosil za te; izpolnim mu prošnjo in mu darujem tvoje življenje kot poročno darilo, da stori s teboj, kakor ga je volja; vem namreč dobro, da, dasi ga ti ljubiš, on tebe pri vsej tvoji lepoti ne ljubi. Dasi si krasna kot noč z vsemi njenimi zvezdami, on vendar ljubi mene, in radi tega darujem tvoje življenje njemu.«

Soraja je zardela do ušes in ni ničesar odgovorila, pa tudi Vojnovič je bil v veliki zadregi, kar se mu je dobro poznalo na obrazu. Kajti Nileptina razsodba ni bila posebno prijetna, dasi je bila dobrosrčna in ganljiva.

»Slišal sem,« je jecljal Vojnovič in pogledal Tomiča, »pravili so, da si bil naklonjen — e, kar na kratko povem — e — da ne vem, kakšna so tvoja čutila zdajle. Če je znabiti tako, kot je bilo, mi je prišlo na misel — no, da, no, da to neprijetno zadevo vsaj povoljno končamo. Ona kraljica ima obširna posestva, kjer bi nedvomno lahko povsem nemoteno živela, kolikor se namreč naju tiče, e, Nilepta? Seveda, jaz samo predlagam.«

»Kolikor se me tiče,« je rekel Tomič in zardel, »sem docela voljan pozabiti preteklost, in ako me kraljica noči smatra vrednega, se poročim z njo jutri ali pa kedar je njej po volji, in poizkusim postati dober mož.«

Vse oči so se zdaj obrnile v Sorajo, ki je stala tam z istim rahlim nasmehljajem na svojem lepem obrazu, kakor sem ga bil opazil, ko sem jo prvič videl. Nekaj časa

je molčala, se odkašljevala, se trikrat priklonila kraljici, enkrat Vojnoviču in enkrat Tomiču, nato pa je začela govoriti umerjeno:

»Hvala ti, milostiva kraljica in kraljevska sestra, za ljubeznjivo prijazenost, ki si mi jo izkazovala od mladih let in zlasti, ker si blagovolila darovati mojo osebo in usodo kot poročni dar gospodu Inkubu — bodočemu kralju. Blagor, mir in sreča naj ti posipajo pot tvojega življenja, ko si tako usmiljena in nežna. Dolgo kraljuj, velika in slavna kraljica, ob strani tvojega ljubečega soproga, in mnogo bodi enako lepih sinov in hčera. Tudi tebi hvala, gospod Inkubu, bodoči kralj, tisočera hvala, ker si blagovolil sprejeti ta dar ter ga izročiti svojemu bojnemu tovarišu in prijatelju, gospodu Bougvanu. Tvoj čin je vreden tvoje velikosti, gospod Inkubu.«

Konečna hvala pa tudi tebi, gospod Bougvan, ki si izvolil sprejeti mene in mojo borno lepoto, tisočera hvala. Naj še pristavim, da si dober in vrl možak poštenjak. Svojo roko polagam na srce in prisegam, da bi iz srca rada, da bi mogla reči: da. In zdaj, ko sem izrekla zahvalo vsem, naj pristavim še eno kratko besedo.

Ne poznate me, kraljica Nilepta in gospodje, ako ne veste, da zame ni srednje poti, da preziram vaše usmiljenje in vas sovražim radi tega, da vržem vaše odpustčenje proč, kakor kačji pik. Stoječ tukaj pred vami izdana, zapuščena, žaljena in sama, vseeno triumfiram nad vami, se vam rogam, vam kljubujem. In tak je moj odgovor!«

In predno so uganili, kaj namerava, si je, kakor bi trenil, zasadila malo srebrno suličico s tako močjo v prsi, da se je prikazala na hrbtu in da se je pri tej priči zgrudila na tla.

Nilepta je zakričala, ubogi Tomič je malone padel v omedlevico, mi drugi pa smo priskočili. Pa Soraja, kraljica noči, se je vzdignila na roko, uprla svoje krasne oči na Vojnovičev obraz, kakor da bi hotela nekaj izpregovoriti. Nato pa je nagnila glavo, vzdihnila in izdahnila svojo temno dušo.

No, priredili so ji kraljevski pogreb — in ni je bilo več.

Bilo je mesec dni po zadnjem dejanju Sorajine žalostne, ko se je vršila v cvetličnem tempelju velika slavnost: Vojnovič je bil namreč proglašen kraljem zvezdskega kraljestva. Jaz sem bil preveč bolan, da bi se bil mogel slavnosti udeležiti; vrh tega v resnici sovražim vse take reči z velikimi množicami, trobentanjem in prapori. Tomič pa, ki je bil kajpada navzoč v polni uniformi, je prišel ves navdušen nazaj ter mi je povedal, da je bila Nilepta res krasna, da se je Vojnovič obnašal kot pravi kralj in da ga je ljudstvo s silnim navdušenjem sprejelo. Povedal mi je tudi, da je ljudstvo, ko so pripeljali Zora na katerem sva z Umslopogasom naredila tisto grozovito pot, vpilo »Makumazan! Makumazan!«, da so bili vsi hripavi, in da jih je bilo šele tedaj mogoče pomiriti, ko jim je Tomič povedal, da sem preveč bolan, da bi se bil mogel udeležiti slavlja.

Pozneje me je prišel tudi Vojnovič, to je kralj, obiskat. Bil je videti jako utrujen

ter mi je zatrjeval, da se v celem svojem življenju ni tako silno in močno dolgočasil kot pri tej priliki kar je gotovo malo pretiraval. To pač ni v človeški naravi, da bi se človek dolgočasil pri tako izvanredni priliki. Dokazoval sem mu, da je naravnost čudovito, da možak, ki je komaj pred dobrim letom prišel v deželo kot nepoznan popotnik, poroči danes tako krasno in ljubeznjivo kraljico in postane sam kralj. Šel sem celo tako daleč, da sem ga opominjal, da ga ponos in kraljevska moč ne zapelje na kriva pota, da naj se predvsem zaveda, da je v prvi vrsti kristjan in potem še javni služabnik, ki ga je božja previdnost poklicala na tako odgovorno mesto. Te opazke, ki bi jih bil prav lahko v zlo štel, je v svoji dobrovoljnosti potrpežljivo sprejel ter me je celo zahvalil zanje.

Kmalu po tej s'ovesnosti se je zgodilo, da sem ukrenil, da so me prenesli v hišo, kjer pišem te vrstice. Kaj priazen gradič je to, ki gleda proti Milozi. To se je zgodilo pred petimi meseci, in ves ta čas, ko sem bil primoran ležati na nekaki postelji, sem porabil, da popišem naša potovanja na podlagi mojega dnevnika in zapiskov in seve tudi no spominu. Kaj močoč je, da nikdo ne bo čital teh vrstic, a zame je precej vseeno, ali jih bo ali ne bo. Vsekakor mi je to delo precej blažilo trpljenje zadnjih časov. Hvala Bogu pa ne bo treba dosti več prenašati.

Teden dni je tega, kar sem napisal gorjenje vrstice, in zdaj jemljem pos'ednjikrat pero v roke, ker dobro vem, da je konec blizu. Glava mi je še vedno bistra in morem pisati, 'daši malo težko. Bolečine v prsih, ki so bi č' pretekli teden jako velike, so iznenada prenehale, sledila pa jim je neka omamljenost, koje pomena ne morem krivo razumeti. In kakor so minule te bolečine, tako je z njimi tudi izgini'la vsa bojazen, da ne bi za jetiko umrl, in zdi se mi le, kakor da bi se imel v kratkem zgruditi v naročje neizrekljivega počitka.

Srečen, zadovoljen in v zavesti varnosti, s kakršno zaspi dete v materinem naročju, legam v naročje angelja smrti. Ves trepet, vse pretres'ive bojazni, ki so me strašile v življenju, ki je videti dolgo, ako se oziram nazaj, vse to me je zdaj minulo. Viharji so minuli in zvezda našega večnega upanja mi svitlo sveti na obzorju, ki se zdi tako daleč, ki pa mi je vendarle tako blizu to noč.

Tak je torej konec — kratka doba križev in težav, malo neumornih, mrzličnih, strahu polnih let, no'em pa čaka človeka naročje tistega angelja smrti. Mnogokrat sem im bil že prav blizu in marsikateri tovariš je prešel vanje ob moji strani, zdaj pa je navsezadnje prišla vrsta tudi name, in to je dobro. Še kakih štiriindvajset ur, in sveta ne bo več zame, in z njim tudi ne njegovih nad, njegovih bojazni. Zrak se strne nad prostorom, ki sem ga bil zavzemal; za menoj bo le nekaj spomina, potem pa bo izbrisan tudi ta in tedaj bom prav v resnici mrtev.

Tako je z nami vsemi. Koliko milijonov je ležalo kot jaz ležim, ki so imeli iste misli in so zdaj pozabljeni. Pred sto in sto leti so š'e take misli po glavi ljudem v po-

dobnem položaju, in sto in sto let po tem se bodo iznova porajale in pozabljale.

Ta svet pač ni drugega kot solzna dolina; nikdo ne more reči kaj drugega, če izvzamem tiste, ki sami sebe slepijo. Kako more sploh biti ta svet dober, ko je zgolj denar sveta vladar in je sebičnost vodilna zvezda? Čudno ni, da je tako slab, ampak da je vzlic temu še najti kreposti na zemlji.

Zdaj, ko je moje življenje pri kraju, sem vseeno vesel, da sem živel, da sem živel tako, kot sem, da sem spoznal dih ženske ljubezni in tisto pravo prijateljstvo, ki more celo žensko ljubezen prekosit; vesel sem, da sem čul veseli smeh majhnih otrok, da sem videl solnce in mesec in zvezde; da sem občutil poljub slanega morja na svojem obrazu ter gledal divjačino, ki je hodila v mesečini na vodo. Vendar pa ne bi želel, da bi še enkrat živel!

Vse se mi izpreminja; tema se bliža; vseeno pa se mi dozdeva, da morem skozi to temo videti dobrodošli pozdrav marsikaterega že davno izgubljenega obraza. Harry je tu in drugi, pred vsemi pa najboljša in najpopolnejša ženska, kar jih je kdaj razvesel'evalo to sivo zemljo. A o njej sem bil že pisal podrobne' e drugje, čemu zato govoriti o njej zdaj? Čemu govoriti o njej po tem dolgem molku, ko je zdaj zopet tako blizu mene, zdaj ko grem tja, kamor je bila odšla ona, zdaj, ko se zopet vidiva?

Zahajajoče solnce sije na zlato streho velikega templja, da je vsa v ognju, in moja roka je utrujena.

Tako podajam roko vsem, ki se dobrohotno spominjajo na starega lovca ter jim kličem: Z Bogom!

Zdaj na izročam svojo dušo Vsegamogočnemu, ki mi jo je bil dal.

× × ×

»Govoril sem!« kakor pravi Zu''

(Dalje prih.)

Sreča.

(Dalje.)

III.

Prešli so meseci in leta in Marička je bila vedno lepša. Na cesti, v gledišču, na plesih, koderkoli je hodila, povsod je šla za njo tropa podrepnih muh, kajti drugega imena ne zasluži'jo vsi tisti sitni komarji, ki brenčijo okrog lepe ženske, ki jo vidijo morda prvič.

Marsikdo ji je razodel svojo ljubezen; ali ni je vzela za res, deloma, ker se je zanašala na cigankino prerokovanje, katero je imela vedno pred očmi in v katero je čedalje bolj verjela: deloma, ker tiste besede niso bile izgovorjene v tako slovesni obliki, kakor mora vsako pametno in pošteno dekle zahtevati.

Neki eleganten in postaven mladencič je na nekem koncertu, kamor ste prišli z Marijano, spregovoril z njo nekaj besedi, prav nič zaljubljenih, samo uljudnih. Drugi dan pa je dobila od njega pismo, v katerem jo je čisto

resno zasnubil in ji povedal, da je gospodar ene izmed najboljših trgovin v Madridu.

Marička in Marijana ste napravili posebno sejo, da se posvetujeta o tej važni zadevi s tisto zbranostjo, ki jo je zaslužila. Sklenili pa ste, da ne pokličeta zraven gospoda župnika; kajti on ni vedel za cigankino prerokovanje. On bi brez vsakega pretresovanja odločil, da naj Marička trgovcu tako svojo roko obljubi. In to vendar ne gre!

Zaprli ste se v sobo in sedli; ko je Marička prečitala pisanje, za katero ste se prišli posvetovat, je vprašala Marijano:

»Torej kaj se vam zdi?«

»Ali ti je fant všeč?«

»Seveda mi je, ker je fin in dober človek.«

»Pa bi vendar slabo storila, če ga vzameš.«

»Zakaj?«

»Ker si ti več vredna kakor pa trgovca.«

»Kaj pa če ne dobim drugega boljšega ženina?«

»Toda stvar božja, če pa veš, kaj te čaka, če pa veš, da dobiš moža, ki bo imel najvišjo službo v kraljevem mestu, kar je ravno tako, kakor če bi rekel, da dobiš najmanj ministra za moža!«

»Prav pravite, tako mi je bilo rečeno.«

»In ti ne verjameš?«

»Verjamem.«

»Torej toliko časa ne boš čisto zares verjela, dokler ne skleneš, da vse snubače razen obljubljenega ne zapodiš.«

»Ali vi čisto do pičice verjamate, kar nam je ciganka povedala?«

»Verjamem, tako kakor da bom umrla. Ako bi bila na srečo verjela, ko sem bila še mlada, kakor zdaj verjamem, ne bi bila tako ostala. Neka ciganka mi je metala karte in pogledala roko in rekla: Da veš, navihanka, župana dobiš za snubača. Daj mu roko in besedo, takoj ko pride, ker to je ženin, ki ti ga ciganka obljubi. Čez par dni me pride nekdo snubit, ki ga po imenu nisem poznala; toda ker ni bil noben župan, niti policaj ne, ampak samo ubog čevljar in nič več, sem mu dala košarico in sem mislila, da me je ciganka osleparila. Prešlo je vsaj eno leto, ko sem zvedela, da se je neka prijateljica poročila; in kaj misliš! njen mož je bil ravno tisti, ki je mene zasnubil, in pisal se je Janez Župan. Od tistega časa me ni pa nihče več vprašal in ostala sem samica, samo zato, ker nisem do pičice verjela, kar mi je ciganka pravila.«

»Jaz pa ne maram, da bi se mi tako zgodilo kakor vam. Jaz verjamem, kar mi je ciganka povedala in odločim se, da ga ne vzamem. To bi bila neumna, če bi vzela kramarja, ko pa moram dobiti vsaj ministra.«

»Dobro si naredila, dekle!«

Marička je dala trgovcu košarico, kakor jo je prej dala krojaču.

Prešli ste dve leti in Marička je odbila dva druga snubača samo zato, ker nista bila več kakor trgovca, ona pa je čakala najmanj na ministra.

Neki dan pride župnik domov: obraz mu je žarel od veselje in ponosa; povedal je, da ima veliko novico za Maričko.

Maričko in Marijano je to oznanilo in to veselje zbegalo in vprašali ste župnika.

„E ti častihlepnica,“ reče Marički, „nazadnje ti je pa obveljala, da dobiš moža, ki bo sto klatfer višje kakor so krojači.“

„Kaj naj to pomeni, stric?“

„Nič drugega kakor to, da me je neki grof, tisti grof Visočki, saj ga poznaš po obrazu, prosil za tvojo roko.“

Marička in Marijana ste se spogledali kakor bi hoteli reči: Koliko še manjka, da se izpolni cigankino prerokovanje?“

„Stric, kaj ste mu pa odgovorili?“

„Da te moram vprašati, in če si ti s tem zadovoljna, da bom jaz že čez vse mere. Dekle, jaz tako vem, da mu boš od vsega srca pritrčila; toda jaz mu nisem mogel reči, ko je komaj znil.“

„Stric, prav ste storili, da mu niste rekli da, kajti odkrito rečeno . . . grof je dober človek in bogat, a jaz mislim takega dobiti, ki bo še več kakor grof.“

„V imenu Očeta in Sina! Ženska ali noriš ali se šališ?“

„Nič gospod,“ se oglasi Marijana, „dekle ne nori in se ne šali. Grof Visočki je imeniten in bogat, Marička pa je drugega še višjega vredna, in drugega še višjega bo dobila.“

„Marijana, za božjo voljo, molčite in ne govorite budalosti! Kam boste pa spravili dekle s svojo neumnostjo?“

„Vidite gospod, tisti, ki naj molči, ste vi, ki znate komaj svojo mašo brati . . .“

„Kako se predrznete,“ je zavpil gospod župnik jezen, „delati opazke, kako jaz svojo službo izpolnjujem?“

„Toda gospod, saj o tem nič ne rečem, jaz samo pravim . . . kar je vaša sestra rekla, Bog ji daj nebesa, da bo Marička kneza dobila.“

„Eh, nehajte! Saj sem že rekel, vas pustiti ali pa ubiti! . . . Marička, ti govori, ti si bolj pametna. Ali ne zgrabiš te neumne sreče, ki ti jo Bog moli?“

„Stric, pustite me, da premislim, saj ne gori voda.“

„Torej dobro, premišluj od zdaj do jutra, kajti jutri zjutraj moram odgovoriti grofu, da ali ne.“

Tisto noč ste imeli Marička in Marijana zopet sejo in obe ste bili nazadnje ene misli, da grof ni izpolnil pogojev, ki jih je napovedala ciganka; kajti nazadnje: bil je bolj ali manj imeniten gospod, ki ni imel višje službe, kakor da pojedaj svoje premoženje.

Drugo jutro je gospod župnik, rdeč od jeze in sramote, prinesel grofu Visočkemu košaro, ki mu jo je poklonila Marička.

IV.

Od tega časa, kar je grof Visočki Maričko snubil, ste Marička in njena svetovalka Marijana pričakovali vsak dan, da stopi kraljevo poslanstvo v hišo gospoda župnika svetokrižkega in zasnubi Maričko za kakega kneza; toda prešli so meseci in meseci in leta in leta, in Marička je šla že proti petindvajsetemu, toda ministra ni bilo.

To ji je prizadelo veliko slabe volje; začela je veneti in z veliko žalostjo v srcu je sprevidela, da postaja število častilcev čedalje manjše, in bili so dnevi, ko je pol mesta preletela, pa se niti eden ni ozrl za njo.

Marijani je začela vera v cigankino prerokovanje pojemati.

„Le korajžo dekle, še zmeraj nisi za v šupo,“ ji je govorila. „Res da me ženske, ko pridemo do petindvajset, gremo nizdol; toda vranča saj pravijo: Kdor čaka, pričaka. To ni, da bi si srce podirala, ampak ravno narobe, kar drži se kakor si se dozda.“

Marička se je kar mogoče prikupljivo približala stricu neki dan, ko se ji je zdel pri volji ter mu rekla:

„Stric, ali je že dolgo, kar niste bili pri grofu Visočkemu?“

„Par dni je, kar sem bil tam.“

„Pa je še zmeraj samski?“

„Da.“

„Moj Bog, kakšno neumnost sem storila, da ga nisem vzela.“

„Tiho, ne govori mi o tem, ker mi je preveč hudo, če se na to spomnim.“

„In grof, ali ni nikoli več zaradi mene vprašal?“

„Še besedice ne. On je preveč Visočki, da ne bi bil zaradi take krivice razžaljen.“

„Prav pravite, krivično je bilo.“

„To se pravi, da ga danes ne bi odbila.“

„Jaz se vam kar spovem, da ne. Ljubi stric, ki me imate tako radi in ki toliko mislite na mojo srečo, ali ne bi vi hoteli govoriti z grofom, tako . . . spretno in bistroumno, kakor vi znate.“

„Dekle! Kaj govoriš? Ali se ti zdi lepo, da mu te grem ponujat?“

„Ne gospod, tega ne; ampak vi bi lahko poskušali, če bi bil pri volji mene še enkrat snubiti. Pojdite gospod vam gre to lahko od rok.“

„Bog mi pomagaj! Te ženske bi še svetnika v greh pripravile! Dobro, že dobro, dekle: grem h grofu, bomo videli, kako se stvar obnese.“

Drugi dan je šel gospod župnik h grofu.

„O, gospod župnik,“ ga grof veselo pozdravi. „Vesel sem, da pridete k meni. Ravno sem kupil dragoceno podobo Jezuščka za domačo kapelico in rad bi, da mi poveste vi svoje mnenje o njegovi umetniški vrednosti.“

„Od srca rad, gospod grof. Pojdimo pogledat to lepo rezbarijo. Saj veste, kar se tiče podob, imamo mi cerkveni ljudje besedo.“

Gospod župnik je Jezuščka hvalil; bilo je res lepo delo; toda pri vsem tem dobri gospod ni našel prilike, da

omeni grofu svojo stričnico, in to mu je delalo skrbi in nevoljo.

„Torej,“ mu reče grof, „danes ostanete pri meni na kosilu?“

„To bi bilo veliko veselje za me in velika čast, gospod grof; toda nimam navade, da bi bil zunaj pri kosilu. Moja stričnica tako drži na red in je taka gospodinja, da izrecno zahteva, da vedno vsa družina skupaj obeduje. To je nekoliko sužnjosti za me, toda ta odločnost je pri ženski toliko vredna, posebno dandanes, ko so prave gospodinje tako redke, da prav rad potr-pim.“

Ko je grof slišal to hvalo o Marički, tako za lase privlečeno, je postal nekoliko resen; toda zasmehljaj se je ljubeznjivo in rekel:

„Gotovo je Marička vsega spoštovanja vredna ženska.“

„Hvala vam, gospod grof,“ mu odgovori gospod župnik, ki je bil že ves iz sebe od veselja in ves zadovoljen s svojo politikom. „Zagotovem vas, da moja stričnica kar želi dobiti priliko, da bi vam mogla izkazati svojo hvaležnost za dobro sodbo, ki jo imate o njej . . .“

„Jaz bi bil tako prost, da zlorabim njeno ljubeznjivost.“

„Kaj zlorabim, kaj čenče, gospod grof!“

„Prosil bi Maričko, ki je tako pripravna in tako bistroumna, da bi si vzela trud in naredila za tega Jezuščka oblačilce.“

„Stokrat rada, gospod grof,“ vzklikne župnik ves vesel. „Slučajno je moja stričnica za take reči kakor nalašč. Kakšno mojsterco je pa imela, Marijano!“

Župnik je trenutek pozneje odšel proti domu in občudoval svojo spretnost za spletke in diplomacijo ter komaj čakal, da pride domov in svoji stričnici sporoči veselo novico, da grof ne čuti niti najmanjše užaljenosti zaradi košarice, ki mu jo je Marička dala.

„Marička, živio, živio, zmaga!“ je zaklical, ko jo je zagledal. „Moja diplomacija je zmagala.“

„Kaj, stric? Ali je grof snubitev ponovil,“ ga vpraša Marička v strahu.

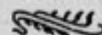
„Vse se bo naredilo, vse se bo naredilo, dete. Za zdaj te prosim za neko uslugo, za neko fineso . . .“

„Kakšno fineso, stric?“

„Da mu narediš oblačilce za prelepega Jezuščka.“ —

„Sramota! . . . Grobost! . . .“ je kričala Marička, in se razjokala od togot. „Tako se nad menoj maščevati, da me hoče za mojškro!“ . . .“

(Konec prih.)

Dom in svet.

Duhovske vesti. Župnija Ribnica je podeljena gospodu Antonu Skubicu, župniku na Jesenicah. Umrli je gospod Janez Karet, župnik v Nemški loki,

star 72 let. Imenovana sta bila: g. Rudolf Kapš, kaplan v Vipavi; za pomožnega upravitelja na Slapu; gospod Matej Dagarin, upravitelj v Ledinah, za pomožnega upravitelja na Gorah pri Idriji. Upokojena sta gospod Janez Molj, župnik v Sostrem in gospod Jakob Ferjančič, župnik v Zavracu. Razpisane so naslednje župnije: Sostro v ljubljanski, Gore nad Idrijo in Zavrac v idrijski, Slap v vipavski, Gora pri Sodražici v ribniški, Jesenice v radovljiski dekaniji, Sostro, Gore nad Idrijo in Zavrac podeljuje vlada, Slap, Jesenice in Goro pri Sodražici pa knezoškofijski ordinarijat.

Pastirski list za ljubljansko škofijo je pravkar izdal presvetli gospod knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič. Pastirski list obravnava družino in krščansko družinsko življenje.

Deželni glavar kranjski pri cesarju. V ponedeljek je poklical cesar deželnega glavarja dr. Šusteršiča k sebi v avdienco.

Deželna elektrarna na Ljubljani. Poljedelsko ministrstvo je dalo kranjski deželi dovoljenje za zgradbo elektrarne na Ljubljani v ljubljanskem mestu.

Lepe reči so to. Na ljubljanskem liberalnem magistratu so odkrili zopet zelo lepe reči. Prišli so na sled, da so ljubljanskim hišnim posestnikom leta in leta preveč zaračunali za nastanjenje vojakov. Hišni posestniki bi bili potemtakem oškodovani za več desetstotakov. Komisija, poslana od deželnega odbora na ljubljanski magistrat, preiskuje že več mesecev celo gospodarstvo in, bo, spravila vse te reči na dan. Komisija je dognala tak nered, da utegne spraviti ljubljansko liberalno gospodo z magistrata.

Poročil se je v Ljubljani g. Franc Košak, sin deželnega poslanca in župana na Grosupljem, z gospodično Maričko Javornikovo iz Zaljne.

Pokončavanje vran. Deželni odbor kranjski je izdal na županstva posebno okrožnico glede pokončevanja vran. Županom in drugim zanesljivim posestnikom, ki se izkažejo za nabavnim dovoljenjem političnega oblastva, oddaja v to svrhu brezplačno strupeno zmes, katero se primeša krvi in vranam nastavlja. Za deset litrov krvi zadostuje 125 g te zmesi, ki obstoji iz bolusa, glicerina in 25 g fosforja. Župani in lovci, prav pridno nastavljajte tem občutnim škodljivkam kmetijstva in lova!

Otvoritev Belokranjske železnice. Belokranjska železnica se bo otvorila prve dni meseca maja t. l. Poskuševani vlaki bodo začeli kmalu voziti.

Letošnji nabori za fantje so odloženi na nedoločen čas. Fantje, ki žele odpraviti letošnji nabor iz kakega vzroka meseca marca ali aprila, naj se javijo pristojni politični oblasti.

Velika riboreja. Idrijsko je kupil za 12 000 kron gospod župnik Kleindienst na Gorenjskem. Dosedaj so njegova last sledeče vode na Goriškem: Bača c. l. Grahovega do iztoka v Sočo s pritoki Kneža, Koritnica itd., Soča od Sv. Lucije do Ročinja ter Idrijska. V

Hudijužni ima ta prijatelj riboreje veliko ribje bivališče in betonski rezervoar za velike ribe. Vsa naprava je zelo zanimiva. Kranjci se sploh za riborejo premalo zanimamo in vendar je stvar zelo dobičkonosna.

Zastrupljene ribe v Ljubljani. Kakor smo že poročali, je zastrupila Vevška papirnica dne 1. t. m. s klorovim apnom veliko rib v Ljubljani. Da je velikansko število rib uničenih, dokazuje to, da se še sedaj vidijo na dnu vode v zatišjih mrtve ribe. Pred dvema dnema sem šel ob vodi pri Kašeljskem mostu in sem videl 25 velikih mren ležati v vodi. Čuje se, da so mrtve ribe opazovali v vodi notri do Litije.

Iz seje deželnega šolskega sveta dne 23. februarja 1914. Imenovani so bili: učit. v Stari Lipi Mencinger Lucija, učit. v Podstenju Penko Justina, nadučit. v Podbrezji Lovše Anton, učit. v Bukovščini Papler Marija, učit. v Dobljčah Završan Franciška, nadučit. v Fara vasi Peterlin Alojzij, učit. v Grahovem Miseli Angela, učit. v Dobropoljah Schweiger Viktor, učit. na dekliški nem. ljudski šoli v Ljubljani Palme Marija, učit. v Loškem potoku Janežič Fran, učit. v Dovjem Bizjak Jerica, učit. v Mihovem Draksler Ivana, učit. v Vrhpolju pri Vipavi Vrhunec Franciška, učit. v Olševku Slapar Jakob, učit. v Polici Šeme Helena, naduč. v Premu Vadnial Ivan, učit. v Radovljici Zupanc Apoloni'a, učit. v Rakitni Kavčič Feliks, učit. v Retečah Vidic Eduard, učit. v Rožnem dolu Premk Marija, učit. v Selih pri Žumberku Škufca Ivan, naduč. v Šturije Šušij Ivan, učit. v Dragi Jarh Josip. — Še enkrat se razloži nadučiteljsko mesto v Ambrusu, v št. Jurju in Loškem potoku, in učiteljsko mesto v Gotenici, v Šmihelu pri Žužemberku. — Albreht Luka se premesti v Cerklje, učit. v Stopičah Zorc Pavla, učit. v Šiški Berglez Avgust, Hubad Serafina, Krakar Ange'a, nadučit. v Vremah Vizjak Ciril, učit. v Vremah Vizjak Marija, učit. v Topli rebri Štravs Josip, učit. v Starem kotu Blenkuš Alojzij. — Volitev učiteljev strokovnjakov v mestni šolski svet ljubljanski se razveljavi. — Član kraj. šolsk. sveta na Gorah Fran Hladnik se odstavi od članstva. — Glavno letno poročilo o ljudskih šolah se bo izdalo v obeh jezikih. — Razširi se ljudski šoli v Boštanju in Litiji na štiri razrede, v Vojskem na dva razreda; ustanovi se nova ljudska šola v Golem. — Interpeliralo se je, če je šolsko vodstvo v Dragi poročalo, da je iz ljudske šole v Dragi izostalo 36 učencev in se otvorila nova »šušferajnska« šola, in kaj je okrajni šolski svet v tem oziru ukrenil. — Počitnice na ljudskih šolah v krajih, kjer je meščanska šola, ob skleno prvega semesta, se dovolijo in pri Uršulinkah v Ljubljani se smejo mesto tega velikonočne počitnice pričeti že s cvetno nedeljo. — Rekurz nadučitelja v Žireh Leop. Bählerja zoner discipliniranje se zavrne in se prestavi kazenskim potom v Grahovo. — Ustanovi se še eno učno mesto te'ovadnega učitelja na II. državni gimnaziji v Ljubljani. — Obisk kinematografov se učencem ljudskih šol sploh prepove, le na'lašč za mladino prirejene predstave sme obiskati. toda lastnik kinematografa mora spored ponrej predložiti učitel'stvu. — Mosche Alfred se nastavi za prof. suplenta v Novem mestu. Namestoval

bo g. dr. Perneta v Kranju dr. Jakob Kotnik.

Osebna vest. Česar je podelil veletržcu, komerčnemu svetniku Antonu Jurca v Ptuj vitezki križ Franc Jožefovega reda. — Tajnik okrajnega glavarstva v Ptuj, Jožef Požun, ki je prestavljen v stalni pokoj, je bil te dni dekoriran z zlatim zaslužnim križcem. Omenjeni je 32 let deloval v ptujskem okraju. — Kancelijski oficijal mariborske okrajne sodnije Alojzij Skaza je povodom upokojitve dobil naslov »kancelijski ravnatelj«.

Pomolščeni kaznjenci. Cesar je pomilostil 84 kaznjencev, od katerih jih je 8 v moški kaznilnici v Mariboru, 7 v moški kaznilnici v Kopru, 4 v moški kaznilnici v Gradiški in 4 v ženski kaznilnici v Bečunjah.

100 letnica največjega sina Hrvatske in gotovo tudi največjega moža med Jugoslavani, znanega celemu svetu, škofa Josipa Juraja Strossmayerja, se bo slavila prihodnje leto. Strossmayer je bil rojen leta 1815 v Osieku. Gotovo bodo Hrvati stoletnico kar najslovesnejše obhajali in se jim bomo tudi Slovenci po svojih skromnih močeh pridružili.

Umrl je v Selcih nadučitelj gospod Jožef Jeglič.

Vojaštvo na Tolminskem in Kobariskem. Čuje se, da bo bataljon ogrskih vojakov iz Kobarida premeščen v Tolmin in da pridejo v Kobarid »Planinci«, ki bodo tudi pozimi ondi. Med Kobaridom in Mlinskem pri znamenju se bo zidala baje še ena vojašnica, ki bo za topničarje, ki pridejo tudi tjakaj. Na ta način bodo v Kobaridu kar štiri vojašnice; prava trdnjava!

Umrl je v Trstu c. kr. dvorni svetnik v pokoju Anton vitez Klodič pl. Sabladolski.

Cigani v medvedjem brlogu. V bližini Kolpe pri Osilnici so se v neki skalnati votlini nastanili cigani, zakurili pred vhodom velik ogenj, obesili nad njim kotel in kuhali polento. Vsa družba je štela 15 glav. Sedeli so ravno pri pojedini, ko je veter začel pihati dim v votlino. Naenkrat so začeli cigani nenavadno zdehanje, mrmranje in grčanje, šumenje suhega lista, težke korake in — predno so se zavedli, je stal pred njimi velikanski medved, ki je prilezel iz notranjosti votline. Prestrašeni so začeli cigani bežati, otroci so z bosimi nogami skakali po žarečem pepelu, pri čemur so se precej opekli in s svojim kričanjem še povečali zmešnjavo. Končno so dospeli skozi odprtino votline na prosto in kričaje pribežali v bližnjo vas. Kmetje so se oborožili z raznim orožjem in s stari puškami ter odšli na boj proti divji zverini. Z veliko previdnostjo so obkrožili votlino, pred katero so zakurili nov ogenj ter naložili nanj svežega lesa, da bi bilo čimveč dima. Čakali so uro za uro, a medveda ni bilo iz luknje. Nato so začeli iskati po snegu sledi za medvedom, ki so jih tudi našli, ki pa so vse peljale iz votline. To jih je opogumilo, vsled česar so udrl v votlino in jo z vso previdnostjo preiskali. Našli so sicer medvedovo ležišče, a ne medveda, ki jo je popihal na prosto. Med-

ved je pred svojim odhodom tudi popolnoma izpraznil ciganski kotel in v zahvalo za pripravljeno pojedino pustil na licu mesta velik spominski list.

Defraudant. V Gorici so aretirali bančnega uradnika Leopolda Kodriča. Poneveril je baje okoli 60.000 K.

Koliko je stal tiskarski štrajk. Zadnji štrajk v avstrijskih tiskarnah je stal stavkujoče veliko denarja. Socialno demokratski dunajski poslanec Renner je povedal, da so izdale blagajne štrajkujočih društev svojim članom 4.000.000 K podpore tekom štrajka. Na mezdi, oziroma na zaslužku so pa izgubili člani gotovo nad 10 milijonov kron. Seveda so trpele precejšnjo škodo tudi tiskarne.

Bosanci napravljajo vodovode. Bosanski deželni zbor je sklenil postaviti, po kateri bodo sezidali za 6 milijonov kron vodovodov. V Bosni imajo namreč tudi velike sitnosti z vodo, kakor pri nas. Je namreč veliko kraškega sveta, podzemeljskih votlin, pa malo vode.

Turki napadli katoliškega škofa. Iz Carigrada poročajo, da so bulgarski krogi dobili vesti o napadu Turkov na katoliškega bulgarskega škofa v Odriču msgr. Petkova. Ko se je pred nekaj dnevi peljal Petkov iz vladne palače v svoje poslopje, so ustavili Turki njegov voz in ga dejansko napadli. Petkov, ki je že star mož, mora vsled tega napada ostati v postelji. Vzrok napadu je menda to, da je škof svetoval katoliškimi Bulgarom, naj se ne izseljujejo.

Gorenjske novice

g Dob. Prav zanimivo predavanje napravi izobraževalno društvo prihodnje nedelje, dne 1. marca. Zato naj bi bila tudi udeležba prav obilna! — List pogorelih kandidatov so pri nas naročili večidel njihovi agitatorji. Si bodo z njim vsaj čevlje poflikali.

g Krtina. Kakor pripovedujejo, zmerja učitelj Šmajdek v šoli otroke tistih staršev, ki niso volili po njegovem vsemogočni besedi, s psovko »čuki«. Kaj takega si enkrat za vselej prepo-vedujemo.

g Koprivnik v Bohinju. Dne 15. svečana je priredil deželni odbor dvoje predavanj. Prvo je bilo po deseti maši. Dobro in temeljito je govoril gospod dr. L. Pogačnik o združništvu, popoldne po litanijah pa nadzornik Legvart o živinoreji in prešičjereji. Odraslih poslušalcev je bilo obakrat zelo veliko, ki so z veseljem in zanimanjem poslušali. Da bi bilo zopet kmalu kaj podobnega, morebiti o sadjarstvu! — Vreme imamo letos prav posebno lepo in toplo, pa tudi sanenec je bil to zimo dober, da so ljudje z vožnjo lesa precej zaslužili.

g Litija. V soboto, dne 14. februarja, je vlak povozil 16letno dekle Nežo Jordan, ko je šla z mlekom čez prehod.

Nevarno poškodovano so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrla. — Dne 15. februarja je bil v župnišču celodnevni socialni tečaj J. S. Z. Udeležba dobra. Dopoldne okrog 70, popoldne nad 60 ljudi. Dopoldne je govoril gospod urednik Kerhne o zgodovini in položaju delavstva; popoldne gospod urednik Moškerc o zgodovini delavskega zavarovanja in pa gospod župan. — Dne 18. februarja je obiskal naše izobraževalno društvo gospod dr. Lovro Pogačnik, ki je obdelal stvarino o brezsrčnem kapitalizmu, kartelih, trustih in monopolih. — Trg je dobil krasno svetilko na sredi trga.

g Moravče. Podpisani zakupnik lova občine Peče izrecno izjavljam za vedno, da ima dovoljenje loviti v mojem lovu samo tisti, ki ima od podpisanega pismeno dovoljenje, ali gre s podpisanim na lov in pa seveda zaprišeženi lovci. — Anton Demšar, kaplan v Moravčah. — Prvi gospodinj-ski tečaj se je končal s krasnim uspehom. Veseli, živahni, samozavestni odgovori deklet so pričali, koliko dobrega so se dekleta v tako kratkem času naučila. Drugi tečaj se je začel dne 18. t. m., obiskuje ga 16 deklet.

g Tržič. Pustna štirideseturna pobožnost se je obhajala tudi letos ob veliki udeležbi. Bil je obenem tudi spomin na obletnico sv. misijona. Pridigovali so gospodje p. Kamil, kapucin iz Škofje Loke, kaplan Martin Dimnik iz Šmartna pri Kranju in župnik Franc Pokorn iz Besnice.

g Iz Poljan nad škofjo Loko. Tudi pri nas smo se začeli gibati, da ne bomo med zadnjimi na svetu. V nedeljo, dne 15. t. m. smo ustanovili »Slovensko katoliško izobraževalno društvo«, katerega smo zelo pogrešali, saj ima tako društvo že skoraj vsaka tudi najmanjša fara. Ustanovni občni zbor je v kaplaniji otvoril gospod svetnik Jernej Ramoveš, ki je prav z mladeniškim ognjem navduševal navzoče, naj pristopijo k društvu, ki je tako potrebno za našo faro, če hočemo, da bo zlasti mladina obvarovana raznih nevarnosti. Da se je društvo res pogrešalo, so navzoči pokazali s tem, da je takoj pristopilo k društvu 40 članov. V odbor novega društva so bili izvoljeni sledeči: gospod duhovni svetnik Jernej Ramoveš, predsednik, ki je obenem postal tudi ustanovni član društva; za to in pa za njegovo požrtvovalnost in ljubezen do društva mu bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala; gospod Anton Pintar, podpredsednik; gospod kaplan Fr. Hiti, tajnik; njegov namestnik g. Jožef Jelovčan; g. Andrej Mrak, blagajnik, njegov namestnik g. Fran Lukman, organist; knjižničar g. Fran Peternel. — Mnogi, ki so bili na občnem zboru navzoči, se sicer niso mogli odločiti, da bi pristopili k društvu; mislimo, da je bil poglavitni vzrok temu še strah, ki ga imajo nekateri pred gotovimi ljudmi. Fantje in možje, ako se gre za pošteno stvar, se ni treba nikogar bati! Vemo, da bo naše izobraževalno društvo nekaterim

trn v peti, a ravno tako upamo, da se poljansko ljudstvo za to ne bo zmenilo, ampak da bodo tudi oni, ki so bili do sedaj še neodločni in še mnogi drugi pristopili k društvu, da bo rastle, cvetelo in prineslo mnogo lepih sadov za poljansko faro.

g Šmartin pri Kranju. Tukajšnje izobraževalno društvo in skupina J. S. Z. ste izgubili dne 16. t. m. vrlega člana Lovro Tepina, ki je zadet od kapi ta dan v 59. letu svoje starosti umrl. Pokojni je bil miren in tih človek ter navdušen pristaš S. L. S. in zvest član obeh društev od prvega početka. Društveni zbor izobraževalnega društva mu je zapel pred hišo žalosti in na pokopališču dve lepi nagrobnici. Tudi bo za pokojnim društvena maša zadušnica, katere se udeležo udje društva skupno. — V nedeljo, dne 1. marca ima tukajšnja skupina J. S. Z. svoj letni občni zbor ob 3. uri popoldne v stari šoli. Na občnem zboru bo predaval odposlanec J. S. Z. iz Ljubljane.

g V št. Vidu nad Ljubljano priredi socialni tečaj J. S. Z. dne 8. marca 1914. Predava'lo se bo od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Tečaj bo v meznariji.

g Zasavje. Na Savi je v nedeljo popoldne, dne 22. t. m., predaval dež. živinorejski nadzornik gospod Rado Legvart o živinoreji. Obenem se je ustanovila Kmetijska podružnica za župniji Sava in Št. Lampert. — Isto nedeljo je v izobraževalnem društvu na Vačah predaval o zavarovanju in zavarovalnicah gospod Sajovec, uradnik »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani. Govoril je tudi društveni predsednik gospod Fr. Majdič. — »Kmet-ska zveza v Zasavju« se ustanovi v kratkem času. — Na Slemšku bo v postu vsak petek ob 9. uri običajna postna pobožnost. Pota na hrib so popravljena. Na koro bodo peli s spremljevanjem harmonija. — S Sv. Gore prihajajo najbolj umazani dopisi v liberalni listič, ki so vsi enega kova. Če se učitelj Gorišek s polnim imenom podpisuje, se to z zadovoljstvom vzame na znanje. Obžalujemo.

Dolenjske novice

d Iz Dobrnica. Težko pričakovani jug je vendar enkrat prišel ter nam sneg izpremenil v vodo. Snega je bilo pol metra, vode pa malo, da so jo morale voziti nekatere vasi, skoro dva meseca, iz zelo oddaljene Temenice. Zdaj jim je jug prihranil veliko dela. — Tukajšnje »mirovno« sodišče izvrstno deluje, izmed 40 tožb se jih je poravnalo 27, ki bi bile drugače zahtevale velike denarne žrtve. — Pri nas je bilo v predpustu oklicanih pet parov ter ravno toliko poročenih. Malo za tako veliko faro; krivo je temu najbrž debel sneg in hud mraz, katerega je bilo do 29° C. — »Domoljubov« je letos pri nas 110, torej od lanskega leta več 27. Dovolj naj nam g.

urednik, da se tudi Dobrničani včasih kaj oglasimo, da bodo vedeli »Domoljubovi« bralci, da je tudi Dobrnič na svetu.

d Krški okraj. Krški »dimnikar« hudo zdihuje, da so ljudje revni. Čudno, da tega takrat ne vé, kadar piše mastne račune. Te pa tako zasoli, da se še Julki preveč zdijo — Mrtvice. Okoli naše vasi je Jurkas silno agitiral za liberalce. Zdaj pa »ruči« ričet ta »pošteni« prijatelj krškega dimnikarja!

d Grablje pri Šentjerneju. Deželni odbor in agrarsko operacijo že več časa prosimo, naj nam pomagata zboljšati skupni pašnik, ki meri 60 oralov. Nahaja se v žalostnem stanju; toliko zemljišča je skupaj, pa nimamo skoro nobene koristi od njega. Lansko leto so nam gospodje obljubili, da si ga pridejo ogledat. Upamo, da bodo prišli v kratkem. — Na naših cestah švigajo avtomobili dan na dan. Pripeti se tudi tuintam kaka nezgoda. Največje krize pa imamo z mlado živino, zlasti z mladimi konji, s katerimi si komaj upamo na cesto. Če ne bo šlo drugače, bo treba za avtomobile drugo cesto.

d Novomeški torbar. V mirnopeški fari prihaja precej kmetov na boben. V vasi Jablana bodo prišli kar trije v kratkem, ker so se podpisovali za druge, pa bodo morali sami plačati. Može kmetje, ne podpisujte se za vsakega pijančka, ampak dobro premislite, zakaj in komu se boste podkrižali. — V Prečni so ustanovili novo mlekarno; prvi dan so dobili 83 litrov mleka; kaže, da bo šlo dobro naprej. Može, le korajžo, čim več boste mleka oddali, tem več denarja boste dobili!

d Iz krškega okraja. Meščansko šolo v Krškem je obiskovalo na primer leta 1908. v štirih razredih 118 učencev. Iz Krškega 14, iz drugih krajev krškega okr. glavarstva 22, od drugod s Kranjskega 30, s Štajerskega in drugih dežel 40 + 12 = 52. Kdo je kriv, da mora edino krški okraj sam plačevati to šolo, ki ima skoro polovico učencev iz drugih dežel, iz okraja samega (razen Krčanov) le eno petino! In sicer skoro najrevnejši okraj! ki nima skoro nič železnice in tovarn, ki drugod veliko prispevajo k dokladam. Čast poslancu Hladniku, ki si je upal to reč sprožiti v deželnem zboru.

d Popotnik iz mirenske doline. Huda zima me je bila zadržala, da me nekaj časa ni bilo na izpregled; pa jug in solnce sta me zopet izvabila na plan. Zvončki, trobentice in teloh že oznanjajo bližajočo se pomlad. Mahnem jo proti Šentjanžu. Tam sem zadel na predstavo v društvenem domu. Lepo je bilo, le galerija je štrajkala pod težo gledalcev ter se podrla. No, nesreče ni bilo nobene, le nekoliko smeha. Drugič bo treba bolj zares narediti. Hotel sem iti v gostilno, da se pokrepčam. Pa zvedel sem, da so tu vse gostilne liberalno pofarbane, zato sem šel naprej v Tržišče. No, tu sem zvedel še več novic. Ena je ta-le: Dva liberalna brata grdo napadata domače duhovnike, ker sama nič ne opravita, kličeja »vraga in hudiča« na pomoč v »Slovenskem Domu«. Pa vse zastoj. Jetični liberalizem gine tudi v Tržišču. Njegovo smrt liberalni dopisnik takole opiše v »Slovenskem Domu«: »V Tržišču sem videl pred šolskim poslopjem iz snega

narejeno piramido, ki je izgledala kakor bi bila iz finega, gladkega mramorja. Padlo mi je v glavo: Ali ni tak liberalizem? Sedaj izgleda lep, kakor snežena piramida, toda zasijalo je svitlo solnce, ljudstvo se je izpametovalo, liberalizem se taja, grd, umazan postaja, manj in manj ga je, kmalu ga ne bo nič. Prav res! Kmetje so pustili »Slovenski Dom«, le še par nadutih možakarjev ga je obdržalo, da ga polagajo na svoje srčne rane, katere so jim vsekali ti preklirani klerikalci. — »Domoljubov« pa je okrog 120, »Bogoljubov« nad 50. — Pridem v Mokronog. Tam izvem, da je umrl veliki copernik Hitež; kam bodo sedaj ljudje hodili za »odgovarjanje«? V Martinji vasi naznanjajo šnoparji žalostno vest, da je umrla njihova gospodinja Grmovščovka. Odkar se je špirit podražil, se ga le malo pije. — Te dni je hudobna oseba zastrepila v trgu dva lepa psa. — Kurjorejo v velikem obsegu je začel živinozdravnik Simenthal; v bajerjih pa redi karpe, sedaj jih bo odposlal na tisoče. — Naše ceste so posuli v jeseni, gramoz strli in sedaj je blata do kolen. Spomladi naj bi se nasulo, da gre gramoz v zemljo, potem drži. Novi odbor bodi v tem napreden! — G. Penca namerava postaviti zopet novo parno žažo. — Vina je dosti na prodaj, kupcev pa ni. — Prašički so zelo dragi.

d Metlika. Občni zbor Kmet. društva v Metliki se vrši dne 8. marca 1914 ob pol 9. uri dopoldne v dvorani hranilnice in posojilnice v Metliki v I. nadstropju s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računa za leto 1913. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Prememba pravil. 7. Slučajnosti.

d Št. Peter pri Novem mestu. Dne 8. februarja nam je predaval v izobraževalnem društvu dr. Ogrizek iz Novega mesta. Govoril je o postanku in razvoju denarja. Teško umljivo tvarino je obdelal zanimivo. Veselila nas je obljuba gospoda doktorja, češ: še pridem med vas. — Drugo postno nedeljo bomo ustanovili za žene in dekleta »Bogomilo«. To pot bo predaval domači župnik. — S 1. marcem dobimo društveno sobo. Tu notri bodo na razpolago društvenikom razni časopisi. Upamo, da bo članom, zlasti oddaljenejšim, ustrezno že radi tega, ker bodo imeli prostor, kjer bodo lahko ob nedeljah čakali na popoldansko službo božjo; obenem bodo tu notri vedno tudi kaj poučnega zvedeli. Tudi knjižnica se bo z mesecem marcem preselila iz župnišča v društveno sobo. — Liberalni »Naš Glas« bi tudi pri nas rad zavzdignil svoj hripavi glas. Pa menda ne bo šlo, ker ga naši ljudje prepridno pošiljajo nazaj. Je že prav tako. Kdor ga dobi, naj ga vrne! Se bodo že naveličali.

d Radeče pri Zidanem mostu. Deželni odbor priredi dne 1. in 2. marca t. l. v »Narodnem domu« v Radečah kmetijski poučni tečaj po sledečem sporedu: V nedeljo, dne 1. marca, bo dvojno predavanje: ob pol 8. uri zjutraj po maši o kmetijskih zadrugah in občinskih posredovalnih uradih; ob

pol 3. uri popoldne po litanijah o prvi pomoči pri živini. V ponedeljek, dne 2. marca, ob 8. uri zjutraj bo pouk o sadjarstvu; ob 10. uri dopoldne o govedoreji in prešičereji.

d Velike Lašče. Znano je, da si g. Hočevnar (Lenček), g. Serpan, ga. Hočevnar (Matijeva) in še nekateri drugi laste javne občinske prostore in jih že delj časa brez odškodnine uživajo. Toda, čeprav ima občina dolg, za katerega mora na leto plačevati 180 kron obresti, še dosedaj ni župan poskrbel, da bi tisti, ki občinski svet uživajo, saj v pokritje dolga nekaj dali. Bivši naš župan gospod Ivanc je pustil 1400 K v blagajni občinskega denarja; zdaj pa imamo 4400 kron dolga in poti si moramo večidel sami popravljati, če hočemo po njih voziti. To so nekatere »dobrete«, ki jih imajo Lašče od liberalnih mož; prihodnjič jim lahko še nekatere v oslabei spomin pokličemo. Bomo že poskrbeli, da se bodo Lašče bolj nepristransko vladale. Dokler bomo laškimi birtom, štacnarjem in mesarjem svoje groše nosili, hočemo tudi saj toliko besede kakor oni pri občinskem gospodarstvu imeti.

d Občni zbor Kmečke zveze v Škocijanu pri Mokronogu je bil v nedeljo, dne 15. februarja. Izvoljen je bil stari odbor. Letno poročilo je pokazalo lepo vrsto koristnih sklepov. Iz teh sklepov in nasvetov bo polagoma nastal popoln gospodarski načrt za naše kraje. Zvezi je šel na roko deželni odbor, tudi c. kr. okrajno glavarstvo, ne pa domače županstvo, ki je nasprotovalo tudi najpotrebnejšim rečem, kakor n. pr. streljanju vran. — Shod se je izrekel za načelo, da se odpravi po kmečkih krajih celodnevni šolski pouk in se ne množijo po nepotrebnem šolski razredi. Deklj naj ne silijo preveč s pletenjem in vezenjem, seznanjeni pa naj jih z gospodinjskimi rečmi. Šolska bremena so neznosna. Zato naj se ne večajo, ampak zljajšajo. Shod je izrekel zaupnico vodstvu Slov. Ljudske Stranke, deželnemu odboru, poslancem S. L. S., osobito svojemu poslancu Janezu Hladniku.

d Šmarino pri Litiji. Gospodinjski tečaj, ki je trajal pod vodstvom voditeljice gđne. Jakličeve sedem tednov, smo zaključili dne 18. t. m. z javno skušnjo, ki je pokazala, da so gojenke dobro porabile čas in pouk tečaja. Deželni odbor je zastopal g. dr. Lovro Pogačnik, glavarstvo pa g. vladni tajnik Grasseli iz Litije. Upamo, da bodo dekleta svoje znanje porabile v domačih družinah, pa obrnile tudi drugim v korist. — Občni zbor obsavskega okrožja »Orel« bo v nedeljo, dne 1. marca ob pol treh popoldne v »mali dvorani« Društvenega doma. Menda počasti zborovanje g. dr. Adlešič. Torej bodi udeležba častna! — Predavanje o svinjereji, namenjeno pred vsem gospodinjam, poučno pa tudi za živinorejce sploh, bo imel 15. marca popoldne v »Društvenem domu« ravnatelj kmetijske šole na Grmu g. Viljem Rohrmann. Naj nobena gospodinja in noben gospodar ne ostane ta dan doma! — Okrajni cestni odbor litijski je imel sejo v ponedeljek, 16. februarja. Določile so se ceste, ki pridejo po novem cestnem za-

konu v drugo vrsto deželnih cest. Na dnevnem redu je bil tudi proračun, pri katerem se je določila cestna doklada v dosedanj višini, namreč 20%. Določila se je podpora za preložitev ceste od Vagenperka proti Javorju in iz Renk v Konjšico, kamor doslej ni bilo dovozne poti iz doline. Na razgovoru je bila tudi cesta iz Čemšenika proti Zagorju in cesta proti Polšniku ter v Št. Lambert. Vidi se, da bo cestni odbor imel še mnogo posla, predno bo nekoliko nadomestil, kar se je v prejšnjih desetletjih zanemarilo. Kajti ni ga okraja, v katerem bi bile cestne zveze tako slabe, kakor je litijski. — Naši poslanci so se močno zavzeli tudi za cesto ob strugi Save, ki naj bi vezala Ljubljano z Zagrebom in ki bi bila za vse kraje ob Savi velikanskega pomena. Istotako so se zavzeli naši poslanci za državno podporo ljudstvu v litijskem okraju, v katerem so vime zadnjih let prizadele mnogo škode. Upajmo, da bo prizadevanje naših poslancev imelo letos večji uspeh kot lansko leto, ker bi bil sicer propad mnogih družin nezogiben, zlasti v onih krajih, kjer so bili vinogradi zadnja leta po raznih boleznih docela uničeni. — Dobro je izpadla igra »Zaklad« na pustno nedeljo. Priznanje igralcem.

d Vavta vas. Cigani so ukradli v Jurki vasi pri M. Hudale sani. Prišli so k njemu pod pretvezo, da bodo peljali bolno ciganko v bolnišnico, pa so jo udarili proti Žužemberku, za njimi pa orožniki. — Pocičigani se je železniški delavec R. Čondić iz Dalmacije. Doma ima ženo in dva otroka. Pri ciganih ima pa tudi dva otroka. Zaradi tega ima veliko opravka pri oblasti v Novem mestu. On pa pravi, da magari če vse bukve popišejo z njegovim imenom, ciganov ne bo zapustil. Tako »fajn« ljudje se mu zdé cigani. — Umrli je previdera ciganka Ančka. V mladosti je služila 12 let. A cigani je niso pozabili; ko je odrastla, so prišli po njo in jo vzeli s seboj. Mrliča niso nesli v mrtvašnico, ampak v gozdu so zabili štiri rogovile v zemljo, položili čez kole in veje, in »pare« so bile gotove. Na veje so položili Ančko in na vsak vogal nataknil po eno svečo. Kupili so nato tudi špirita, da lažje čujejo. Kmalu se je začelo iz gozda petje in vriskanje.

d Zagorje ob Savi. V sredo, 18. februarja se je vršil komisijonelni ogled za novo šolo. Zastopniki kotredeške občine so se izrekli proti zidanju šole in podali izjavo, da bodo za otroke iz njih občine rajši doma v občini zidali šolo, kakor pa prispevali k zidanju zažorske šole. Vsled te izjave in izjave rudniškega zastopnika, da bo rudnik svoja dela v Kisovcu v par letih za tretjino zmanjšal, odpade potreba zidati novo šolo. Ko sežida Kotredež svojo šolo, bo tudi sedanja šola zadostovala, in če rudnik obrat zmanjša, bo tako na topliški šoli preveč praznega prostora, ker je še sedaj, ko ima rudnik veliko delavcev, ena učna soba prazna in se torej lahko otroci v bližini topliške šole, ki sedaj obiskujejo zažorsko šolo, priklopijo k topliški. Zažorska občina ima že sedaj 80% doklad; rudniški zastopnik je izpovedal, da bo že prihodnje leto rudnik okrog 8000 kron državnega davka manj plačal; torej bo tudi občinskih doklad odpadlo en par

tisoč kron, v katerih pokritje bodo gospodje zopet doklade zvišali. Nova šola je proračunana na okroglo 100.000 K, beri: sto tisoč kron. Kdo bo pa plačal? Novo šolo v Zagorju naj si kar izbijejo iz glave.

d Žužemberk. Dne 11. februarja je umrla Ana Hrovat v starosti 73 let. Vse dni svojega življenja je bila tiha, skromna in ponižna. Poznala ni drugega kakor delo in cerkev. Naj v miru počiva!

Notranjske novice

n Seja cestnega okrajnega odbora v Idriji se je vršila v ponedeljek, dne 16. februarja t. l. v hotelu Didič ob navzočnosti g. Iv. Sbrizaja, deželnega stavbnega svetnika in vseh 12 članov cestnega odbora. V tej seji so se dosejdanje okrajne ceste: Idrija — Žiri — Selo, Podroteja — Iderski Log — Črni vrh in Godovič — Črni vrh — Cenc formalno prevzele med deželne ceste II. vrste. — Ugotovil se je tudi proračun cestnega okrajnega odbora za leto 1914. Potrebščina se razdeli: 1. v redno za vzdrževanje deželnih cest v znesku 47.000 kron, od katerega poravna deželni odbor tri petine z 28.200 K, tako da ostane potrebščine samo 18.000 K na cestni ckraini odbor. 2. Izredna potrebščina obsega: posojilo pri deželnem odboru s 30.000 K; povrnitev predplačil in dolga (amortizacija in obrestovanje) za cesto Žiri — Rovte 8406 K, odplačilo in obrestovanje posojila pri deželnem odboru 1800 K, skupaj 10.206 K; podpore občinam za vzdrževanje obstoječih cest 2000 kron, od tega zneska plača dežela 800 kron, odpade torej na cestni okraj 1200 kron; sklad za novi most v Zireh s 1600 K in neprevidni stroški radi pričetja nove ceste po Konomlji in druge potrebščine 8794 K. Pokritje obsega: 1. Državno podporo, odnosno posojilo 30.000 kron in 2. 20odstotno cestno - okrajno doklado na direktni davke v znesku 225.000 K z odnosom 45 tisoč kron; skupaj torej 75.000 kron. — Poleg tega se je obravnavalo pri seji tudi še nekaj drugih stvari, ki so manjšega pomena.

n Iz košanske doline. V volinem boju smo zopet. Posebno liberalci so pridni. Ambrožičev Korl ima zopet dela in skrbi čez glavo. Škoda, da njega niso postavili za kandidata. Za sedaj je zadovoljen, da je general liberalnih agitatorjev. Pa kake bratce si je izbral. Med Kotovci brihtnega Pavla, ki ima menda vseh osem šol in še eno po vrhu. Na Novisušici največjega bogatina, ki je z britofškimi ogradami rešil svoj gruntec. Tam v Gorenji Košani znanega kupca petrole'skih sodov. Neizogibni Joža iz Buj sme ob času volitev, če je priden, včasih izpod ognjišča, da kot zvesta trobenta prvakov ob vodi pove, kako lepi časi so bili, ko so oni živel kot koritarji. Ako omenim še našega dohtarja iz Brda in botegarjevega sina iz Suhorja, ki sta se v potu svojega obraza potrudila, da bi tudi ljudje na ne preveč dobrem glasu dobili volilno pravico, sem prepričan, da vsak ve, kaka lepa druž-

ba je to, ki bo vse »moči« porabila, da zmagaja neodvisen liberallec. Za predpust privoščimo liberalcem Urbančiča. 12. marca bo pa vsa košanska dolina zopet potrdila, da je liberalcem pri nas že kdaj zadnja ura odbila, zakaj volili bomo vrednega naslednika ranjčega dr. Žitnika, državnega poslanca Josipa Gostinčarja.

n Iz Knežaka. V ponedeljek sta bila tukaj poročena Josip Milavc in Pepca Česnik, oba iz uglednih naših rodbin. Zakaj to javno sporočimo? Zato, ker pri tej ženitnini ni bilo ne godca, ne plesa, ampak oba sta bila pri skupnem sv. obhajilu, kar je pri nas redko. Zatorej; posnemajte!

n Socialni tečaj J. S. Z. na Vrhniki se je vršil 22. febr. 1914. Dopoldne sta predavala dr. Jakob Mohorič (Temeljni strokovne organizacije), in M. Moškerc (Slovenska katoliška demokracija); popoldne je pa predaval prof. Sušnik (Stavke). Tečaj je posetil tudi g. dekan Höningmann. Vodil ga je tovariš Jezeršek.

n Vrhnika. V nedeljo, dne 1. marca, ima naša hranilnica in posojilnica svoj redni občni zbor. Pogled v letni zaključek za leto 1913. nam priča, da zadruga lepo napreduje. Polagoma, a sigurno raste rezervni zaklad, ki je s preteklim letom dosegel 21.000 K. Bi'anca izkazuje lepo stanje zadruga, saj znaša imetje zadruga po bilanci za leto 1913. 787.177 K 5 h, iz denarnega prometa pa je razvidno, da je dala zadruga v preteklem letu od svojega tekočega denarja precejšnje podpore v znesku 1340 K, katere podpore so se razdale obče koristnim društvom, v prvi vrsti prav domačim gasilnim društvom. Tako dela zadruga brez vpitja in posebne reklame za gospodarski napredek našega ljudstva. To delo naša hranilnica vrši že skózi dobo 13 let. Kdo se ne spominja še onih časov vrhniškega liberalizma, ki je kruto pritiskal ob steno tudi gospodarsko naše ljudstvo, samo da je polnil žene posameznikom. Bili so časi, ko so bile obresti po 7 od 100, da celo po osem, ljudstvo je ječalo pod težo teh neznosnih razmer. In tu je naša stranka ustanovila denarni zavod Hranilnico in posojilnico ter rešila ljudstvo iz liberalnih krempljev v gospodarskem oziru. Vsled novoustanoavljenega našega denarnega zavoda prisiljeni, so začeli tudi liberalci zniževati obrestno mero. To dejstvo pojasnjuje in kaže, kako velik pomen, koliko zaslug ima za gospodarsko osamosvojitve iz rok liberalizma prav naša hranilnica in posojilnica. Na tem mestu pribijemo še eno dejstvo. Hranilnica in posojilnica pa je tudi edini od vseh morebitnih političnih sprememb popolnoma neodvisni denarni zavod pristašev S. L. S. na Vrhniki, česar ne veja o nobenem drugem denarnem zavodu na Vrhniki. Zato pa je dolžnost vsakega zavednega pristaša naše stranke, da podpira in vsestransko dela za vedno večji napredek tega, za stranko tako važnega zavoda. Da imajo vložniki pri naši hranilnici in posojilnici popolnoma varno naložen svoj denar, brez vsake nevarnosti kake izpube, zato to-le v pojasnilo: 1. Nikomur odbor, ki so v nem močje, ki dobro poznajo naše ljudstvo in premoženjsko stanje posamnikov, ne da posojila, ako ni popolnoma varno; 2. zadruga je kot članica Zadrufne zveze v Ljubljani pod nadzorstvom imenovane zveze, ki pošilja svo-

jega zapriseženega revizorja redno zadrugo nadzirat; 3. kot članica Zadrugne zveze pa je obenem tudi pod nadzorstvom deželnega odbora. Pred vsem pa jamcijo za popolno varnost vlog vsi člani zadruge, vsak s celim svojim premoženjem. Poleg posojil pa nalaga zadruga svoj denar pri Zadrugni zvezi v Ljubljani. Ker je torej zavod za našo stranko tako važen in potreben, pa je samoobsej umljivo, da kdor bi delal proti naši hranilnici in posojilnici, ta ne bi ruval samo zoper zavod sam, ampak tudi zoper stranko, ki ji je prav ta denarni zavod najboljša gospodarska opora. Iz tega sledi popolnoma dosledno, da bi morali vsakega takega smatrati za svojega nasprotnika ter tudi proti njemu nastopiti. Zapisali smo te besede ne za reklamo posojilnici, ker je pač zanjo najboljša reklama nje 13letni obstoj ter pošteno delo za gospodarski napredek našega ljudstva in njeja koristi, ampak storili smo to javnosti v pojasnilo. — Hranilnica in posojilnica ima svoje uradne ure ob sledečih dnevih: Ob nedeljah od 8. do 12. ure, ob ponedeljkih od 8. do 12. ure in ob četrčkih od 8. do 12. ure. Ob drugih dnevih se ne uraduje zaradi pouka v šolah. Prosimo vse stranke, da bi se držale teh uradnih dni.

n Iz Reške doline. Prav hvaležni smo našim poslancem, ker so v deželnem zboru opozorili vlado na prave vire naših živinskih bolezni. Dokler se vzroki bolezni ne odpravijo, je zastoni ves naš trud pri živinoreji. V ponedeljek, 16. t. m., je bil velik sejem v Št. Petru, to se pravi: dosti blaga (živine), pa malo kupčije, daši je bila cena prav nizka. Šentpetersko županstvo bo moralo drugič sejem malo razbobnati po časopisih in kupcev privabiti. Tudi Tržačani bi se morali pobrigati, da dobe meso naše živine pod zobe, ker je menda vendar kaj družega meso pivških volov, kot mršavih hrvaških buš. Večiko pa je bilo povpraševanje po prašičih, blaga pa malo. — **N a š e c e s t e.** Odločno si prepovemo, da se liberalni poslanci mešajo v naše gospodarske zadeve, kot se je n. pr. Lavrenčič zavzemal za preložitve ceste na Pivki. Naš cestni okrajni odbor je imel prvo sejo v torek, dne 17. t. m., in je sprejel načrte in proračun za pivško cesto. 200.000 K bodo stale samo najnujnejše preložitve, oziroma mostovi v okraju. To pa zato, ker se ni prav nič storilo, dokler so nas zastopali v deželnem zboru liberalni poslanci in dokler so bili v okrajnih cestnih odborih liberalci gospodariji kakor n. pr. kandidat Urbančič iz Trnovega, ki je bil načelnik ilirskobistriškega cestnega odbora. Ni še pozabljeno, kako je načeloval. Ko ga Premci prosijo, naj jim nasuje cesto, se odreže, naj si kupijo oslov in naj tovorijo z njimi. Sedaj imamo ceste vedno dobro nasute. Teh oslov glasovi naj pripadajo Urbančiču pri prihodnji volitvi 12. marca. Kdor pa je pameten, trezen mož, bo volil državnega poslanca Gostinčarja. Tiste občine pa, ki ne sprejledajo in se zahekajo k liberalcem, ali celo Nemcem in z njimi volijo kot slavni Kilovčani, ki so po Pavlinovem atu, ki tudi nemško znajo, dr. Egerja zaradi ceste pisali, pa naj tudi tam pomoč dobe.

n Žiri. Pet novih gostiln se obeta zopet naši srečni občini, kakor bi ne bila že dosti oblagodarjena z njimi. Mi pa vemo boljši

recept za one, ki imajo preveč denarja: hranilnica in posojilnica pri Lengerju! — Kmetijsko konsumno društvo je napravilo računski zaključek za leto 1913. Zadruga pod spretnim vodstvom zelo lepo uspeva. Člani, držite se svoje zadruge ter pridobivajte ji novih članov! — Sokole vprašamo: ali se res pri vas vrše gledališke vaje ob nedeljah med deseto mašo? — Tatovi so pretekli teden pokradli pri Mariji Oblak na Dobračevi večjo vsoto denarja. Bodite pazljivi pred raznimi tujimi cestnimi postopačji! — Izobraževalno društvo je sklenilo na zadnjem občnem zboru, da bo praznovalo vsako leto praznik sv. Jožefa kot svoj društveni praznik s skupnim prejemom svetih zakramentov ter društvenimi znaki. — Ustanavlja se Vincencijeva družba. Gospod kaplan Frölich, ki vodi pripravljalna dela, nam je o tem na dan sv. Valentina predaval.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Čebelarstvo podružnico za ljubljansko okolico nameravajo ustanoviti čebelarji dne 1. marca 1914. Zborovanje bo v Ljubljani v restavraciji Lloyd ob pol desetih dopoldne. Po zborovanju bo predavanje o naprednem čebelarstvu. Podružnica za te kraje je prepotrebna, ker je čebelarstvo v okolici Ljubljane zanemarjeno. Lahko bi pa bilo vzorno, ker so pašne razmere prav ugodne. Podružnica bo skrbela, da se razmere izboljšajo, zato je pa treba skupnega dela vseh čebelarjev. Čebelarji iz okolice! Udeležite se zborovanja in skrbite tudi sami, da se zborovanje častno izvrši.

Izobraževalno društvo Vipava. V nedeljo, dne 15. februarja, se je vršil občni zbor izobraževalnega društva. V prvi seji se je takoj sklenilo slovesno obhajati na spomlad desetletnico in takoj začeti s ponedeljkovimi izobraževalnimi večeri za može in fante. Vsak ponedeljek se snidemo po osmih zvečer v našem društvu. Brez dvoma bodo večeri številno obiskani; razen zuna-

njih vprašanj se bodo razmotrivala tudi krajevna, ki so sedaj v Vipavi precej važna. Zeleti je tudi, da se moške vpišejo v društvo, katero si je stavilo velik cilj: zidavo Ljudskega Doma, pri katerem rabimo vse naše ljudi, da nam pomagajo z besedo, nasvetom in denarjem.

Odgovorni urednik **Jožef Gostinčar**, drž. poslanec.

Raznoterosti.

Kako se je neki nevesti godilo. Poroča se nam: Večkrat hočeta biti ženin in nevesta poročena na kakšni božji poti. Neka nevesta je imela ta predpust veliko smolo. Prišli so na kolodvor, da bi se odpeljali, ženin z nevesto in priče. Nevesta je imela na glavi vence in šopek v roki. Kot ponavadi so bili pa moški ženin in so šli še pit, ko so dobili karte. Nevesta je čakala na kolodvoru. Vlak je prišel in nevesta je vstopila misleč, da bodo drugi že za njo prišli. Toda ženin in priče so vlak preslišali. — Vlak se je odpeljal in v vagonu je sedela nevesta sama z vencem na glavi in pušalcem v roki. Ženin je prihitel na kolodvor, pa je bilo že prepozno. Nevesti ni preostajalo drugega, da je izstopila na sosednji postaji in ženina pričakala. Ta pa ni predpustna, ampak resnična.

Nesreča tudi kraljem ne prizanaša. Belgijski kralj je padel v nekem gozdu s konja in si zlomil levo roko. Pravijo, da mu ne gre še nič boljše.

Amerikanska prebrisanost Andrej Zupan vulgo Tolmalnarjev iz Cerkele je bil uslužben štiri in pol leta v Ameriki v rovih. Tam je zbolel in zblaznel. Dolžnost Zedinjenih držav bi bila, da bi skrbele za ubogega delavca. A te svoje dolžnosti so se na prav enostaven način iznebile. Dne 8. februarja je pripeljal Zupana elegantno obločen Amerikanec v sijakerju vsega nesnažnega na Gorenje k njegovemu bratu in zahteval nekako potrdilo, da je blaznega Zupana res oddal. Slučajno je bil Zupanov brat tudi v Ameriki ter je razumel angleško govorico. — Torej ameriški kapitalistični sistem, kakor si lepšega niti misliti ne moremo. Najprvo izkoristiti ubogega delavca - trpina do zadnjega, izmозgati mu telesne in duševne sile, ko pa so te sile izčrpane, se ga otrese kakor nadležnega. Celovoznja v Evropo se riskira, samo da ameriškemu velekapitalu, ki je dandanes vladar sveta, ni treba skrbeti za svojo žrtve.

Namesto veselja — smrt. V Zakofcih, občina Cerkevno, na Goriškem so vozili neki nevesti balo, potem pa plesali pozno v noč na nevestinem domu. Ob 2. uri ponoči je prišel pred hišo neki mladenič, po domače Hribarjev, in se pačil skozi okno plesalcem. Hišni gospodar Čelk je šel vun in ga povabil v hišo, fant pa mu je brez odgovora potisnil nož v trebuh. Gospodar se je vrnil v hišo in povedal okoli stojčim, da ga je Hribarjev zabodel. Ko so nekateri začeli zopet plesati, se je nevestin oče krvaveč zgrudil na tla.

Koliko bi stala vožnja na solnce. Neki angleški učenjak je izračunal, da bi stal vozni listek III. razreda z zemlje na solnce 20 milijonov kron. Če bi brzovlak vozil s hitrico 90 km na uro, bi trajala vožnja 175 let. Svitloba pa napravi to pot v osmih minutah.

Velika železniška nesreča. Na železnici v San Francisco v Severni Ameriki sta trčila skupaj dva vlaka. Ponesrečilo se je 58 potnikov.

sen, Fresenius, Ludwig i. dr. Pol ali cel kozarec Saxlehnerjeve »Hunyadi Janos« grenčice pred spanjem povzroči naslednje jutro eno- do dvakratno neprisiljeno izpraznenje, pri odraslih pa eden do dva kozarca na tešče, ki odvaja neodvisno in zanesljivo in povzroči večkratno čiščenje, po katerem se tako dobro počuti.

Življenje zagreni nadležen kašelj, iz črpa moči in oslabi telo. In vendar je mogoče zanesljivo lajšanje in hitra odstranitev kašlja s Thymomel Scillae, lekarnarja B. Fragnerja v Pragi, ki stane 2-20 K steklenica.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 18. februarja: 42. 45. 71. 74. 39
Brno, 18. februarja: 29. 76. 3. 56. 54.
Linc, 21. februarja: 16. 28. 32. 80. 33.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 24. februarja 1914.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina. meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	56	Ziva vaga:		
Rž	17	56	Goveda pitana	72	—
Ajda	24	—	slatna teža	45	—
ječmen	18	—	Teletna maša	86	—
Oves	16	—	Prešiči	46	—
Proso belo	22	50	Koštruni	88	—
Proso rumeno	18	26			
Koruzna stara	18	—	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	16	—	Maslo kuhano od		
Leča	24	—	K 100— do	280	—
Grah	—	—	Maslo surovo od		
Laneno seme	32	—	K 170— do	330	—
Grašica	—	—	Sianina sveža (špeh)	158	—
Domaca detelja	180	—	Sianina prekajena	168	—
Fizol Ribničar	32	—	Mast svinjska	169	—
Fizol Prepelicar	33	—	Loi	43	—
Fizol Mandular	27	30	jajca 100 komadov	8	—
Cebula	20	—	šišenci	—	60
Krompir	1	50	Gorobi	2	—
Žetije sveže	—	—	Raca	—	—
Žetije kislo brezsoda	9	—	Gos	3	—
Repa gorenjska	—	—			
Repa sveža	3	—	Kolonijalno blago		
Repa kisla brezsod	8	—	ina debeloc		
Brunje	20	—	Riz Rangon od		
Kumna	20	—	K 25— do	38	—
Oreh	88	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 100—	80	—
Suhe hrastke	—	—	Sladkor od K 84— do	83	—
Suhe češplje	46	—	Petrolej	1	50
Ježice	—	—			
Želod	—	—			
Smrekovi storži	10	—			
Seno	8	—			
Slama	5	—			
Strelja	3	—			

Župnik Kneipp, plemeniti človekoljub

Je spojil svoje ime s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo, kar je Kathreinerjeva okusna, zdrava in resnično ljudska kavina pijača.

Pozor
ob tej dragini!
Že 23 let vedno
enako poceni
ter ni v ceni ni-
koli poskočial!

Kathreinerjev zavoj za 10 vinarjev
 dá 20 skodelic.

PEBECO

PASTA

čisti usta i zube

Velika Tuba K 1.50
 mala Tuba K 1.-

Kje je gospod Debeluhar?

Mnenje g. dr. Wagnerja, primarija v Bruneku.

Gospod J. Serravallo. Trst.

Mi je drago poročati Vam o porabi Vašega železnatega kina vina Serravallo, s katerim sem dosegel lepe uspehe pri konvalescentih, otrocih in pri slabokrvnih odraščanih, kateri so ga prav radi vzeli. Radi tega priporočam Vaš izdelek kar najbolje.

Brunek, 7. junija 1911.

Dr. Wagner.

Kdor ljubi dobro kavo,

rabi kot pridatek „pravi zagrebški :Franck:“ z kavinim mlinčkom. — Kdor ga še ne vporablja, pogreša najboljšo.

emp 46/26.642

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in mlo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) L 1-30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Kuverte s firmo,
 - - pisma, - -
 - račune itd -
 izvršuje natančno po
 : naročilu :
 : Katoliška :
 : tiskarna :
 v Ljubljani.

vse obolelosi sopilnih organov

pljučne bolezni

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza iu

naduha zdravilo številni zdravniki iu profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"

Dobi se a K. 4.- v vseh lekarnah.

AGENTJE,
dobe povsod v monarh.
najb. zasluz s prodajo
izdelkov tovarne za
les, rolete in žaluzije
Holmanna & Merkel
Brunn 68, Češko.
Krasne novosti, vzor-
nin in rolet iz poveč-
čenega platna. 203

Agenture
tu- in ino- emskih tvari raz-
nih strok, primernih za po-
troke, ki so vpeljani pri tr-
govskih in zasebnikih, tudi
šame. Pojava, proti znanaki
za odgovor dače Universal
Verlag, Dunaj II., Schüt-
telstr. 93, Mezz. 5. 254

Kava se poceni!
Najfinejša Soga-Perli-bo-
bova kava lepo zgnana,
rejo dobri in izdatna
Nikola žitna ali sladna
kava. Razpoložljiva v vse
kraje. Avstro - Ogrske.
Poštni zav. netto 4¹/₂ kg
le K 4:80 franko
Najcenejša in najboljša
kavi podobno blago. Na-
roča se pri žgalnica za
kavo „Saniosa“, Kraje-
vi Vinohrady, 1573, pri
Pragi.

Astma!
Vsem sotrpelnom nazna-
njam rasta brezplačno, kako
sem bil trajno in nepriča-
novano uspešno ročena dol-
gotrajne, hude
bolezni ASTMA.
Naslovi poročil obeh deloma
ozdravljenih v vseh večjih
krajih Avstrije na razpola-
ro. To novo zdravljenje se
uporablja z odličnimi uspehi
pri vseh obolenjih soplnih
organov. **Katar v sapniku**
bronhialni katar in posetu-
no zastarali slučajni astme
se morajo ozdraviti ali vsaj
znatno olajšati.
Tritelesni brezplačni
poskus se dovoli radevoljo
vsakega bolnika. Ilustro-
vane brošure zastoj in franko.
Gospa Ana Dietz
Monakov (München) 8
Kn. serstrasse 49.

V sredo, dne 4. marca 1914 se prične
spomladna prodaja ostankov
raznega novodošlega oblačilnega blaga
za obleke in perilo za skoro polovične cene
pri podjetju zvezdnih tkanin „HERMES“
v Ljubljani, v Selenburgovi ulici 5,
v I. nadstropju nasproti glavne pošte.
Prodaja se samo vsako sredo in soboto.

Slijajna
eksistenca!
Za prodajo nove iz-
vrstne kave (ne žga-
ne ržene ali žitne ka-
ve) se iščejo zastop-
niki proti proviziji
20 procent, ki bi obis-
kovali zasebnike;
vzorci za poskušajo
zastoj! **Franc**
Maršner, Kral Vi-
nohrady 1573, Praga.

3000 parov krovskih čevljev
par
8
Varnostno zagotoveno.
primo njih tudi zanjojeja dela
ki so mi vsled zakonske po-
slijatve ostali, prodajam in
razošiljam za istno ceno po
K 8 - par. Ti čelji so iz
najboljega surovega usnja z
močno podkovanim podplat-
om, s podkovicami na petah in jer-
menčki. Čevlji so posebno
priporočljivi za alpske ozele.
Pri naročilu zadostuje nera
v cent metrih ali številka. Za-
mena dovoljena. Razpoložljiva
po povzetju krščanska raz-
pošiljalnica čevljev
FRANC HUMANN, DUNAJ 2,
Aloisgasse 3-D
Od c. kr. trgovskega sodišča
protokolirana tvrdka.

Vajenca
sprejme takoj po dogovoru Ivan Šimenc, umetni trgovski
vrtnar, Ljubljana, Gradišče št. 12. 482
Proda se v Mošnjah na javni dražbi
MLEKARNA
z vsem premičnim in nepremičnim inventarjem
prihodnji **ponedeljek, t. j. 2. sušca 1914 ob 11. uri**
dopolodne. Vsklicna cena 3500 K. Dražba se vrši
v Mošnjah na licu mesta. 595

Izurjen vrtnar
se takoj sprejme v bolnišnici usmiljenih bra'ov
v Kandiji. 592

Odvetnik
dr. Ignacij Malnerič
vljudno naznanja, da je
otvoril svojo pisarno
v Novem mestu, Glavni trg.

Brinovo olje
kupujejo v vsaki množini A. Zankl-sinovi v
Ljubljani, Marjina trg 1. 558

Dva kovaška vajenca
se takoj sprejmeta. Več pove Franc Vrhove,
kovaški mojster, Ljubljana, Bohoričeva ulica 6.

Priden hlapec k dvema konjema
kateri je vaju poljedelskih strojev, se takoj
sprejme. Oglasiti se je na doželni pristavi v
Goričanah pri Medvodah. 594

Lepo posestvo
se proda po zmerni ceni zaradi družinskih raz-
mer, na Mišacihi hišna stev. 9, od postaje Otoče
20 minut, od Marije pomagaj 40 minut in od farne
cerkve 10 minut. Posestvo ima vse orodje in ži-
vino. Hiša zidana in hlev obokan, vodovod v ku-
hinji in v hlevu, okrog hiše velik sadni vrt. Kupu-
je na razpoložljivo kupiti več ali manj posestva. Po-
nudbe na **Ivan Šlibar, posestnik št. 3 in 9. Mi-**
šače, p. Podnart. 535

Vajenca
za kolarsko obrt sprejme takoj **Luka Žitko,**
kolarski mojster, Vrhnika. 604

Tigraste flanel. - odeje
190 cm dolge, 120 cm široke, prejmete pri naročilu
Žitne kave „Ljubljenska gospodinje“
1 zavoj 5 kg žitne kave z odejo stane . . . K 5-
1 " 5 kg sladno 5 75
1 " 5 kg žitne kave z lepim blagom za
bluzo ali 2¹/₂ m platna 4 50
1 " 5 kg sladno kav- z lepim blagom za
bluzo ali 2¹/₂ m platna 5-
franko po povzetju. — Pišite še danes:
I. kukuška tovarna žitne in sladno kave
Barlmann & Jeschke, Kukus ob L. Češko
iščejo se vpeljani zastopniki proti visoki proviziji.

Velikanski šopek
iz 1000 raznih cvetk.
Za napravo takega vrtnega krasa dobavimo seme
ca. 1000 razn. poletnih krasotic, sort. po visokosti
in drug. lastn. v 10 skupin, ki se po navodilu po-
razdele na okroglo gredo. Ze po malo tednih se
pokaže na grediči prelepa cvetl. preproga, iz
katere se polagoma, proti sredini vedno višje,
do višine moža, prične dvigati cel gozd najrazn.
cvetl. oblik, ki razvijejo barv. sliko, kakoršne si
domišljaja ne more lepše naslikati. Kot velik
piramidi podobni šopek se pokaže cela greda,
razširj. vonj kot pristni Odeur de milles fleurs.
To traja do pozne jeseni; od maja do oktobra
neprestano novo cvetje, dokler ga slana ne zatre.
Cena z navodilom K 4- . 598

Woelfert & Co., semen. eksport, Erfurt 5, Thür.

Mladenič
ki je več zvonjenja in dela na pokopališču, se
takoj sprejme. Ponudbe na **Franc Zorman,** cen-
tralno pokopališče v Ljubljani. 2096

Za industrijski tir
primerni gornji material, in sicer:
13.500 m železniških tračnic
32 kg na m težkih,
18.600 m tračnic za sekund. železnico
21 kg na m težkih, 12 kosov tem primernih
ogibalcev,
dobro porabni, se zelo ceno proda. Vprašanja
pod „A. B. 500 614“ na upravo „Domoljuba“.

1730 m tračnic, 7 kg težkih,
2850 m tračnic, 11 in 12 kg težkih,
6 kosov primernih ogibalcev,
25 komadov železnih vozičkov,
12 komadov râteau-vozičkov,
vse že rabljeno a dobro ohranjeno, se ceno
proda. - Prijazne ponudbe pod šifro „A. B.
500 615“ na upravo „Domoljuba“. 615

Palčki ne žive samo v pri-
povedkah. Mali urni palčki so
vedno na razpoložljivo vsem go-
spodinjam, ki si nabavijo dr.
Oetkerjev pecilni prašek. Go-
spodinja ima potem samo še
izvršiti, na Oetker-jevem zav-
vitku, za dobro pečivo pred-
pisane primise in posvetiti
četrt ure mešanju. V pol ure
nadalje pa že lahko prinese
najlepše kolače in najokus-
nejše močnate jedi na mizo.
Kajti z dr. Oetkerjevim pecil-
nim praškom narejeno testo
ne potrebuje vzhajanja. Vsako
testo, narejeno s tem je kakoj
godno za peko. In vsako testo
narejeno po dr. Oetkerjevem
navodilu je rahla, izdatna in
redilna močnata jed. Zato vpo-
rabljajo modre gospodinje sa-
mo pecilni prašek z znamko
„Ein heller Kopf“, ki je naj-
boljši. 2900